

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Кізілової Вікторії Леонідівни
(ПІБ)
академічної групи 072-20ск-1 (денна форма навчання)
(шифр)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему: «Забезпечення фінансової стійкості та надійності банку в умовах
воєнного стану (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	Інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Соляник Л.Г.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2023

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)
_____ **Д.С. Букрєва**
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту **Кізіловій Вікторії Леонідівні** академічної групи **072-20ск-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(код і назва спеціальності)

На тему: **«Забезпечення фінансової стійкості та надійності банку в умовах
воєнного стану (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **09.05.2023р. №334-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	22.05.2023- 24.05.2023
Розділ 1	Теоретичні засади щодо фінансової стійкості та надійності комерційного банку	25.05.2023- 31.05.2023
Розділ 2	Аналіз фінансової стійкості та надійності комерційного банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»	01.06.2023- 11.06.2023
Розділ 3	Прогнозування фінансової стійкості та надійності АТ КБ «ПриватБанк» в умовах воєнного стану	12.06.2023- 18.06.2023
ВИСНОВКИ		19.06.2023- 21.06.2023
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	22.06.2023- 25.06.2023

Завдання видано

(підпис керівника)

(прізвище, ініціали)

Л.Г.Соляник

Дата видачі завдання **08.05.2023 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **26.06.2023 р.**

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

(прізвище, ініціали)

В.Л.Кізілова

РЕФЕРАТ

Кізілова В. Л. - Забезпечення фінансової стійкості та надійності банку в умовах воєнного стану (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») - Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2023.

У першому розділі кваліфікаційної роботи досліджено теоретико-методичні засади банківської фінансової стійкості, існуючі теоретичні та методологічні підходи щодо оцінювання фінансової стійкості й надійності комерційного банку, узагальнено основні нормативні вимоги щодо її регулювання.

У другому розділі досліджено сучасний стан функціонування та основні тенденції щодо забезпечення фінансової стійкості вітчизняних банків, визначено місце АТ КБ «ПриватБанк» в банківській системі України. Проаналізовано основні параметри банківської діяльності АТ КБ «ПриватБанк», здійснено інтегральну оцінку його фінансової стійкості й надійності.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи було здійснено прогнозування показників фінансової стійкості та інтегрального індексу надійності АТ КБ «ПриватБанк» з використанням економіко-математичних методів. Обґрунтовано заходи щодо забезпечення оптимальних параметрів надійності АТ КБ «ПриватБанк» в умовах воєнного стану.

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ,
ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА, НОРМАТИВ, ОПТИМІЗАЦІЯ.

ABSTRACT

Kizilova V. L. - Ensuring financial stability and reliability of a bank in a state of war (based on the example of JSC CB "PrivatBank") - Qualification work as a manuscript.

Qualification work of the bachelor's OP "Finance, banking and insurance" in specialty 072 Finance, banking and insurance - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2023.

In the first chapter of the qualification work, the theoretical and methodological foundations of bank financial stability, existing theoretical and methodological approaches to assessing the financial stability and reliability of a commercial bank are investigated, the main regulatory requirements for its regulation are summarized.

The second chapter examines the current state of functioning and the main trends in ensuring the financial stability of domestic banks, determines the place of JSC CB "PrivatBank" in the banking system of Ukraine, analyzes the main parameters of banking activities of JSC CB "PrivatBank", and provides an integrated assessment of its financial stability and reliability.

In the third section of the qualification work, the indicators of financial stability and the integral reliability index of JSC CB "PrivatBank" were forecasted using economic and mathematical methods. Measures to ensure optimal reliability parameters of JSC CB "PrivatBank" under martial law are substantiated.

FINANCIAL STABILITY, LIQUIDITY, RELIABILITY, INTEGRAL ASSESSMENT, STANDARD, OPTIMIZATION.

ЗМІСТ

ВСПУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	10
1.1. Науково-методичні підходи до визначення дефініцій фінансової стійкості та надійності комерційного банку	10
1.2. Сучасні методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості та надійності комерційного банку	15
1.3. Концептуальні засади щодо забезпечення фінансової стійкості та надійності комерційних банків в умовах воєнного стану	23
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	28
2.1. Характеристика банку, його місце в банківській системі України. Стан та тенденції розвитку	28
2.2. Аналіз основних параметрів банківської діяльності АТ КБ «Приватбанк»	33
2.3. Аналіз фінансової стійкості та надійності банку	39
2.4. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та надійності банку АТ КБ «Приватбанк»	45
Висновки до розділу 2	52
РОЗДІЛ 3 ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	56
3.1. Економіко-математичне моделювання фінансової стійкості й надійності банку з урахуванням невизначеності в період воєнного стану	56
3.2. Обґрунтування заходів щодо досягнення оптимальних параметрів фінансової стійкості та надійності банку в умовах воєнного стану	74
Висновки до розділу 3	83
ВИСНОВКИ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	89
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Актуальність теми. Зміни в економіці України різко впливають на напрям і темпи розвитку банківської системи, яка набуває ознак динамізму та конкурентоспроможності. У сучасних умовах оцінка фінансової стійкості банків є завданням, яке намагаються вирішити державні органи, банки та комерційні організації. Їхня мета – знайти критерій, який дозволить порівнювати банки за рівнем фінансової стабільності.

Існуючі підходи до оцінки фінансової стійкості та довіри до банків відрізняються кількістю факторів, які враховується системою коефіцієнтів, що характеризують складові фінансової стійкості, контрольні пороги тощо. Крім того, існуючі інструменти в основному призначені для самих банків і не можуть об'єктивно оцінити стабільність окремих банків або банківської системи в цілому на основі відкритої інформації, яка є достатньо достовірною для всіх учасників ринку. Таким чином, особливого значення набуває вивчення методичних підходів до оцінки фінансової стійкості банків з точки зору існуючого інформаційного простору. Конструктивна роль таких досліджень полягає у зосередженні уваги на розробці комплексного методичного та інформаційного забезпечення оцінки фінансової стійкості банку в умовах нестабільності та ризику та пошуку можливих шляхів визначення динамічної фінансової стійкості банків.

Проблемам фінансової стійкості банків та її оцінки присвячено праці багатьох провідних зарубіжних і вітчизняних учених, таких як: І.Є. Амелін, Л.Г. Батракова, О.І. Лаврушин, Г.С. Панова, А.М. Мороз, В.М. Кочеткова, А.А. Пересада, А.О. Єпіфанов, І.В. Сала, М.І. Савлук, О.В. Крилова, О.В. Єрмошкіна, Л.Г. Соляник та інші. У той же час теорія і практика забезпечення фінансової стабільності та довіри до комерційних банків показують, що деякі аспекти цього питання залишаються малодослідженими і потребують більш детального дослідження. Зокрема, не досліджено комплексні методи оцінки якісних та кількісних ознак фінансової стійкості в конкурентному середовищі, відсутній

системний підхід до її оцінки. Питання побудови ефективного механізму прогнозування ресурсної бази банку недостатньо обґрунтовані з точки зору достатнього рівня фінансової стабільності та прибутковості. Вирішення цих проблем з метою забезпечення фінансової стійкості банків зумовило вибір теми, мети та завдань кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення і розвиток науково-методичних основ, розробка інструментарію та практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стійкості та надійності АТ КБ «ПриватБанк».

Для досягнення поставленої в роботі мети вирішено такі науково-практичні задачі:

- досліджено теоретико-методичні засади банківської фінансової стійкості, існуючі теоретичні та методологічні підходи щодо оцінювання фінансової стійкості й надійності комерційного банку;
- узагальнено основні нормативні вимоги щодо її регулювання;
- досліджено сучасний стан функціонування та основні тенденції щодо забезпечення фінансової стійкості вітчизняних банків, визначено місце АТ КБ «ПриватБанк» в банківській системі України;
- проаналізовано основні параметри банківської діяльності АТ КБ «ПриватБанк», здійснено інтегральну оцінку його фінансової стійкості й надійності;
- здійснено прогнозування показників фінансової стійкості та інтегрального індексу надійності АТ КБ «ПриватБанк» з використанням економіко-математичних методів;
- обґрунтовано заходи щодо забезпечення оптимальних параметрів надійності АТ КБ «ПриватБанк» в умовах воєнного стану.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінювання та прогнозування фінансової стійкості та надійності комерційного банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення фінансовою стійкістю фінансової стійкості та надійності комерційного банку в умовах невизначеності воєнного стану.

Методи дослідження. Методологічною базою є сукупність загальнонаукових та спеціальних прийомів і методів дослідження, зокрема, діалектичний підхід до визначення причинно–наслідкових зв'язків між явищами та процесами в банківській сфері, що відбуваються в економічній сфері; системний підхід до вивчення сутності фінансової стійкості та надійності. Для аналізу сучасного стану фінансової стійкості та надійності банків, дослідження процесів управління використовувалися методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, аналогії та екстраполяції, узагальнення, статистичні, табличні та графічні методи, економіко-математичні методи.

Інформаційною базою дослідження є теоретичні та науково-практичні дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавство України, нормативні документи та статистичні матеріали Національного банку України, статистичні показники діяльності банків України, матеріали Асоціації українських банків, бухгалтерська та фінансова звітність АТ КБ "Приватбанк".

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та практичні положення роботи, сформульовані висновки та пропозиції, розробленні методичні рекомендації щодо управління фінансовою стійкістю та надійністю, можуть бути використані в роботі банківськими установами .

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною науковою працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження та їхнє практичне значення доповідалися на науково-практичній інтернет конференції «Трансформація національної фінансової моделі післявоєнного відновлення економіки України» (м. Дніпро, 2023 р.). (Забезпечення фінансової стійкості та надійності банку в умовах воєнного стану).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів і висновків; загальний обсяг сторінок становить 93. Робота містить 25 таблиць, 21 рисунок, список використаних джерел із 30 найменувань, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Науково-методичні підходи до визначення дефініцій фінансової стійкості та надійності комерційного банку

Однією з головних і найважливіших складових національної економіки будь-якої країни є стабільна банківська система. Сьогодні одним із факторів, що впливає на довіру до банківської системи, є стабільність економіки країни.

Наразі банківський сектор України розвивається та функціонує в умовах пандемії коронавірусу та в умовах нестабільної економічної ситуації. Все це має значний вплив на стійкість та ефективність банківської діяльності, що призводить донедавна до банківських установ з боку економічних суб'єктів.

Всі сектори економіки отримують значний обсяг ресурсів завдяки високому рівню надійної платоспроможності банків, ефективному розвитку банківської системи, всі сектори економіки отримують значний обсяг ресурсів завдяки ефективному розвитку банківської системи та її ресурсному потенціалу всі сектори економіки отримують значний обсяг ресурсів.

Перш ніж продемонструвати концепцію "фінансової стійкості" комерційних банків, необхідно вивчити основні теоретичні аспекти поняття "стійкість".

Термін "сталість" використовується в різних дисциплінах, не тільки в економіці. Це також предмет, який вивчається протягом багатьох років у природничих, гуманітарних і технічних науках. Зокрема, екологія розглядає "сталість" як "здатність екосистеми зберігати свою структуру і функціонувати під впливом зовнішніх факторів".

Термін «надійність», як правило, трактується в залежності від контексту, де він розглядається.

Кожен дослідник по-різному підходить до визначення сутності фінансової стійкості. Нижче наведено визначення фінансової стійкості, представлене різними авторами, на думку Крухмаль О.В, фінансова стійкість передбачає здатність системи протистояти зовнішнім факторам впливу [1]. Цалко Ю.С. вважає що фінансова стійкість це стан активів підприємства, що гарантує йому достатню платоспроможність [2]. Савицька Г.В. переконує, що фінансова стійкість - це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у зовнішньому і внутрішньому середовищі, яке змінюється; що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах припустимого рівня ризику [3]. Ковальов А.І. та Привалов В.П. вважають, що фінансова незалежність підприємства, тобто здатність оперувати власними коштами, - це достатня фінансова забезпеченість процесу без переривання діяльності [4]. Павловська О.В. та Фролова Т.О. трактують "фінансову стійкість як відображення стабільного перевищення доходів над витратами, що сприяє безперервному процесу виробництва та реалізації продукції за рахунок вільного маніпулювання коштами підприємства та їх ефективного використання" [5].

Отже, надійність банку це здатність фінансової установи забезпечувати ефективну діяльність у будь-який час, протистояти зовнішнім і внутрішнім впливам та зберігати здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати свої зобов'язання з урахуванням підходів, представлених в економічній літературі, з метою задоволення очікувань кожного із суб'єктів оцінювання (клієнтів, партнерів, акціонерів та регуляторів).

Таким чином, наукове дослідження поняття "надійність банку" дозволило дослідити такі економічні категорії як фінансова стійкість, стабільність, ліквідність, платоспроможність та конкурентоспроможність.

На офіційному сайті НБУ зазначено, що фінансова стійкість банку - стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю. Фінансова стійкість банку означає постійну здатність

банку відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі[6]. А Золковер А.О. стверджує, що фінансова стійкість комерційного банку — здатність фінансово-кредитної установи надавати комплекс специфічних банківських послуг належної якості. [7] В свою чергу Юрчишена Л.В. дає наступне визначення: Фінансова стійкість комерційного банку – це якісна динамічна інтегральна характеристика спроможності банку ефективно виконувати свої функції та забезпечувати цілеспрямований розвиток шляхом трансформації ресурсів та мінімізації ризиків, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. [8]

Отже, фінансова стійкість банку – це спроможність банку виконувати свої функції, враховуючи при цьому вплив зовнішніх та внутрішніх факторів. До внутрішніх відносять:

- адекватність капіталу банку;
- якість та ліквідність активів банку;
- рівень менеджменту;
- рівень рентабельності; платоспроможність банку.

До зовнішніх віднесені:

- економічні (стан економіки, податкова політика та ін.);
- соціально-політичні;
- фінансові (стан грошового ринку та ін.).

Наведені фактори, на нашу думку, є загальними для всіх комерційних банків й істотно впливають на досягнення ними стану фінансової стійкості. Тому при визначенні шляхів підвищення стійкості банків доцільно враховувати всю систему факторів.

На сьогодні існує багато методів оцінки рівня фінансової стійкості банків, кожен інструмент оцінки має свої відмінності, і вивчення їх особливостей, переваг та недоліків може стати основою для запровадження ефективної комбінованої методики оцінки фінансової стійкості банків в Україні.

Забезпечення фінансової стійкості комерційних банків вимагає створення бізнес-механізмів. Це сукупність макро- та мікроекономічних заходів, які можуть бути використані економічними суб'єктами у сфері банківських послуг для пом'якшення негативних наслідків несприятливих змін в економіці, що призвели або можуть призвести до суттєвого погіршення фінансових результатів діяльності банківської системи в цілому. Можна сказати, що це сукупність економічних інструментів та методик, пов'язаних з їх застосуванням. Такий підхід до розуміння фінансової стійкості банківських установ дає можливість запропонувати нові шляхи вдосконалення механізмів забезпечення фінансової стійкості окремих банків та створення ефективних механізмів адаптації банківської системи до протидії загрозам економічній стабільності України.

Важливо розуміти, що механізм управління фінансовою стійкістю банку - це цілісна система взаємопов'язаних елементів, які відображають відповідні заходи управління банком. Цей механізм повинен включати як методи управління, так і функціональні обов'язки суб'єкта управління. Таким чином, складовими механізму забезпечення фінансовою стійкістю комерційних банків є:

- суб'єкту управління;
- об'єкту управління;
- процес забезпечення фінансовою стійкістю банку, який включає такі елементи:

а) методи забезпечення (планування, аналіз, оцінка, регулювання та контроль);

б) інструменти забезпечення (рис. 1.1).

До основних параметрів фінансової стійкості банку можна віднести: соціально-політичну ситуацію в країні, стан фінансового ринку, загальноекономічний стан, внутрішню стійкість банківської установи (рис. 1.2).

Рис. 1.1 – Механізм забезпечення фінансовою стійкістю

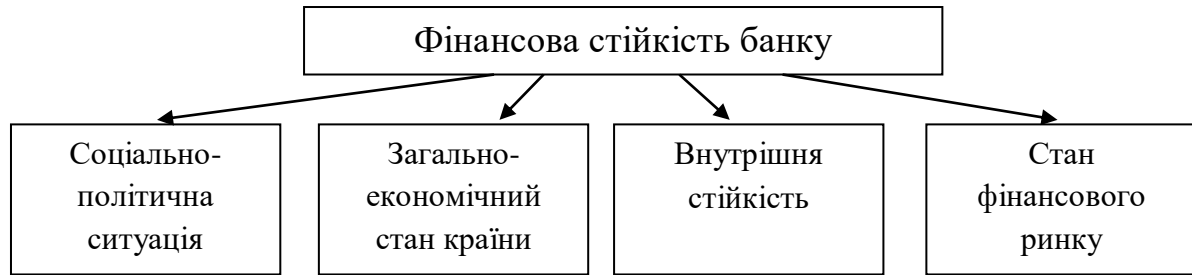

Рис. 1.2 – Основні параметри фінансової стійкості банку

1.2. Сучасні методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості та надійності комерційного банку

Серед зарубіжних експертів можна віднести В. Блашке, К. Боріо, Ф. Валенсію, М. Т. Джонса, К. Девіса, Г. Камінські, Х.Ф. Мінський, Ф. С. Мишкін, С. Муньос, Ж. Л. Філат, М. Чіхак, Е. Ельбет та інші.

Українськими вченими, які працюють над проблемою забезпечення стабільного розвитку банківської системи, є. А.М. Герасимович, М.І. Диба, Я.М. Довгань, А.О. Спіфанов, В.М. Кочетков, О.І. Кіреєв, Ю.М. Коваленко, О.В. Куркумар, О.В. Рунякова, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, О.І. Петрик, Л.О. Примоска, М.І. Субрук, А.В. Сомик та інші.

Незважаючи на значну кількість праць та глибокі дослідження, оцінка надійності банку є складним процесом, що потребує тривалої роботи та спеціальних знань і не є простим та однозначним. Саме тому важливо здійснювати комплексну оцінку фінансової стійкості та надійності банку.

Оцінка загальної фінансової стійкості та надійності банків є особливо важливою, оскільки потребує подальших досліджень.

Актуальність даного дослідження визначається в умовах, коли активно з'являються нові фактори, які мають значний вплив на надійність банківської системи в цілому.

Це визначає актуальність даного дослідження в умовах нових факторів, що активно проявляються, які мають суттєвий вплив на надійність банківської системи в цілому.

Фінансова стійкість банку - це якісна динамічна характеристика, що відображає його здатність функціонувати в процесі адаптації до зовнішнього середовища, незалежно від впливу різних факторів, або шляхом позитивної зміни фінансових показників за рахунок внутрішніх ресурсів, або шляхом їх утримання в певних межах. Водночас, стійкість банку визначається умовами та факторами, що формуються на рівні самої фінансової установи (мікрорівень) та на рівні зовнішнього середовища (макрорівень). Для забезпечення фінансової стабільності необхідно регулярно відстежувати та аналізувати різні вразливості та ризики для фінансової системи на основі макроекономічних та пруденційних показників, а також вживати відповідних заходів реагування на них.

Оцінка фінансової стійкості банку вимагає аналізу всіх аспектів діяльності банку. Здебільшого він ґрунтується на загальновідомих методах та інструментах, але єдиної визначеної методики такої оцінки не існує. Тому аналітики використовують кілька методів, які значно відрізняються один від одного і включають різні показники.

У більшості випадків важко розмежувати методи аналізу фінансової стійкості, фінансової стабільності, платоспроможності та надійності банку, оскільки в багатьох вітчизняних публікаціях оцінка стійкості банку подається як оцінка його фінансового стану. Всі ці методи по суті однакові, оскільки стосуються загальної характеристики банків, але існуючі підходи до оцінки фінансової стійкості банку відрізняються за складом факторів, що враховуються, системою показників, що характеризують складові фінансової стійкості, та пороговими значеннями показників.

Аналіз методик оцінки фінансової стійкості банку можна поділити на окремі групи:

1. загальна оцінка фінансової стійкості за допомогою коефіцієнтів (у тому числі визначення інтегральних показників та індексів стійкості):

- макропруденційний аналіз з використанням індикаторів фінансової стійкості;
- стрес-тестування - сукупність аналітичних інструментів, що використовуються для визначення основних ризиків банку на основі кількісного впливу можливих шоків на банк [9].

Стрес-тестування є актуальним для банків і проводиться наглядовим органом - Національним банком України, а також спеціалізованими аудиторськими фірмами та самими банками. Стрес-тести проводяться з використанням різних методів аналізу, зокрема таких, які було досліджено в даній роботі, а саме:

- аналіз чутливості, спрямований на виявлення ризиків та найбільш ймовірних реакцій фінансових установ на шоки (зміни процентних ставок, валютних курсів, цін на активи тощо).
- сценарний аналіз, який має на меті перевірити стійкість фінансових установ та фінансового сектору до виняткових, але можливих економічних сценаріїв;
- аналіз поширення, який визначає та оцінює передачу шоків від однієї фінансової установи (наприклад, системно важливої фінансової установи) на весь фінансовий сектор, що впливає на фінансову стабільність банків .

Поява останнім часом значної кількості різноманітних підходів та методів генерування стресових сценаріїв та проведення стрес-тестування банківських установ актуалізує питання розробки критеріїв ефективності стрес-тестування як на макро-, так і на мікрорівні Згідно з методичними рекомендаціями НБУ[6], система стрес-тестування в банку вважається ефективною, якщо вона: забезпечує можливість визначення найгіршого сценарію розвитку подій; встановлює розмір можливих втрат у разі реалізації найгіршого сценарію; виявляє слабкі та вразливі місця в системі захисту від ризиків; дає можливість керівництву оперативно втручатися в процеси, що загрожують банку

визначити, організувати та впровадити комплекс необхідних заходів, спрямованих на зменшення впливу ризиків та уникнення фінансових втрат.

Крім того, відомими методами коефіцієнтного аналізу серед інших країн є наступні:

- BAKIS (BAKred Information System) - використовується Центральним банком Німеччини та Федеральним банківським управлінням з 1997 року, складається з 47 коефіцієнтів, з яких 19 оцінюють кредитний ризик, 16 ринковий ризик, 2 ризик ліквідності та 10 прибутковості банку. Екрани банківського моніторингу (BMS) використовуються для моніторингу прибутковості банку;

- BMS (Bank Monitoring Screens): використовується в США. Цей метод включає 39 коефіцієнтів та 35 параметрів, що мають відношення до ринків капіталу.

Таким чином, метод коефіцієнтів дозволяє детально розрахувати параметри, що характеризують різні аспекти діяльності банківської установи. Це має як переваги, так і недоліки. Позитивним моментом є те, що за допомогою цього методу можна розрахувати низку важливих показників фінансової стійкості банку. Однак громіздкість методу ускладнює виявлення загальних тенденцій, не дозволяє дати загальну оцінку фінансової стійкості банку і не дає змоги виявити перевагу одного банку над іншим.

Коефіцієнтний аналіз може бути використаний для дослідження причин його виникнення, або як основа для діагностики внутрішнього стану банку, або як основа для інших методів оцінки, що дозволяють визначити фінансову стійкість одним кількісним значенням, або як засіб уточнення чи деталізації висновків; зроблених іншими методами.

Ці методи визначення агрегованих індикаторів мають такі недоліки, як великий часовий лаг в отриманні показників, а також той факт, що вони складаються на щорічній основі і тому не відображають ситуацію в різних сферах діяльності банківських установ. Однак агреговані індикатори

характеризують ситуацію, яка вже є очевидною, і можуть надати ширшу картину стабільності розвитку, а також вказати на вразливість.

2.Непараметричний аналіз фінансової стійкості - визначення фінансової стійкості банку на основі вторинного (відносного) показника, виходячи з уявної обґрунтованої гіпотези:

- сигнальний підхід - дозволяє фіксувати попереджувальні сигнали індикаторів протягом "сигнального вікна", тобто визначення періоду часу до погіршення фінансової стійкості; Суть сигнального підходу полягає у встановленні небажаних меж перетину досліджуваних показників протягом певного періоду часу. Однак при цьому постає питання про необхідність обґрунтування допустимих меж відхилення показників діяльності досліджуваного банку.

- рейтингове оцінювання (CAMELS, PATROL, динамічний рейтинг фінансової стійкості, рейтинг "Мінфіну"[10], методика В. Кромонава, О. Ширинської, С. Семенова та ін.).

Більшість методик, що використовуються на практиці для аналізу фінансової стійкості банків, ґрунтуються на рейтинговій системі CAMELS, яка є міжнародно визнаною. Основними перевагами системи є те, що вона є стандартизованим методом оцінки банків, рейтинг кожного показника вказує на напрями дій для його покращення, а загальний бал відображає ступінь необхідного втручання наглядового органу щодо банку.

Недоліком CAMELSO є те, що вона базується на суб'єктивних оцінках експертів, а тому якість кінцевих результатів значною мірою залежить від досвіду наглядового органу. Крім того, рейтинги банків є власністю Національного банку України[6], конфіденційною інформацією для внутрішнього користування і не підлягають оприлюдненню в засобах масової інформації.

Іншою відомою методикою оцінки фінансової стійкості банків є методика, розроблена групою експертів під керівництвом В. Кромонава[11].

Перевагами цієї методики є відкритість, постійне вдосконалення, надійність і простота, логічна побудова та фундаментальність. Однак ця методологія часто критикується за об'єктивно притаманні їй недоліки. Недоліком є те, що, незважаючи на достатню дискусійність та декларовану відкритість коефіцієнтів нормалізації, методику Кромонава не можна назвати повністю відкритою. Розрахунок вагових коефіцієнтів показників все ще залишається закритою частиною, і укладач рейтингу може коригувати розміщення банків відповідно до отриманої неформальної інформації.

Метод класифікації (метод евклідової відстані) - це загальна оцінка діяльності банку, за допомогою якої за низкою показників, які можуть бути встановлені відповідно до конкретного завдання, можна визначити найкращий банк серед них. Метод евклідової відстані ґрунтується на виборі еталона та порівнянні його оптимальних параметрів фінансової стійкості (координат) з відповідними параметрами вектора всіх інших досліджуваних об'єктів (визначається евклідова відстань, яка використовується для ранжування об'єктів: чим менша відстань, тим більш стабільним є банк). Основна відмінність цієї методики від інших методик, що використовуються для рейтингового оцінювання, полягає в тому, що всі статистичні дані за обраними критеріями (показниками) подаються у вигляді матриці, де ще одним рядком є вектор фінансової стійкості, а його координатами - значення критеріїв (показників).

Ефективне управління фінансовою стійкістю банку потребує використання інструментарію економіко-математичного моделювання, який дозволяє розробляти механізми підвищення ефективності функціонування стабільного банку через опосередковане пізнання об'єкта дослідження. При цьому особливого значення в економічній практиці набувають моделі, які можуть одночасно демонструвати управлінські рішення та прогнозувати ключові параметри банківської діяльності. Серед економіко-математичних методів і моделей, що використовуються для аналізу рівня фінансової стійкості банків, найчастіше застосовуються економетричні методи. Ці методи

дозволяють визначити вплив змін у зовнішньому середовищі на фінансову стійкість, проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки між економічними змінними та здійснити пошук нових або вдосконалених варіантів забезпечення фінансової стійкості.

3. Таксонометричний метод (метод евклідових відстаней) – комплексна оцінка діяльності банків, що дозволяє визначити кращі з них по цілому ряду показників, набір яких може бути різним залежно від конкретного поставленого завдання[12].

4. Економетричне моделювання, яке передбачає виявлення та оцінку взаємозв'язків між статистичними показниками та побудову регресійних рівнянь, на основі яких можна прогнозувати рівень фінансової стабільності.

Методи кластерного аналізу - дозволяють згрупувати банки за ступенем впливу різних факторів на узагальнюючі показники їх фінансової стійкості.

Метод дискримінантного аналізу - дозволяє виявити фактори, за якими банки розподіляються на окремі групи (стабільні та нестабільні). Основною метою дискримінантного аналізу є пошук лінійної комбінації змінних, яка оптимально розділяє досліджувані групи. Однак вагові коефіцієнти не є надійними для оцінки фінансової стійкості вітчизняних банківських установ, дискримінантні моделі не дають відповіді на питання, які саме фактори вплинули на зміну рівня фінансової стійкості, результати за допомогою моделі не дають інформації про потенціал подальшого розвитку банків .

При побудові економетричної моделі необхідно провести якісний аналіз факторів, що впливають на фінансову стійкість банків, дотримуючись логіки економічних взаємозв'язків. При цьому необхідно виокремити лише ті важливі з них, які є предметом подальшого дослідження. Таким чином, побудова економетричної моделі не може бути використана для оперативного аналізу фінансової стійкості банку, оскільки потребує запровадження низки підходів та методів і займає значну кількість часу. Також варто зазначити, що її застосування є недоцільним для даних, які визначають короткострокову динаміку досліджуваних показників діяльності банку, оскільки для отримання

достовірної економетричної моделі необхідно опрацювати значний обсяг інформації. Більш серйозним недоліком аналізу фінансової стабільності на основі економетричного моделювання є необхідність застосування процедури відбору даних для визначення відповідної моделі з метою уникнення мультиколінеарності між такими даними.

5. Методи аналізу фінансової стійкості на основі теорії ймовірностей та використання апарату нечітких множин - побудова окремих моделей на основі врахування різних показників банківської діяльності або порівняння таких показників між собою з метою узагальнення кінцевого показника - індикатора фінансової стійкості.

6. Графічне представлення даних на основі даних часових рядів та визначення описових статистичних властивостей даних часових рядів (описова статистика, обчислювальна статистика, аналітична геометрія тощо).

Графічне представлення даних певною мірою розглядається як якісна ознака, що визначає фінансові характеристики розвитку банку. Графічне представлення даних у вигляді часових рядів відображає не тільки тенденції розвитку банку, але й кількісні значення, що дозволяє проводити порівняльний аналіз фінансової стійкості як у межах одного банку, так і між окремими банками в розрізі різних періодів. Графічний метод також дозволяє представити необхідну інформацію в більш наочному та зручному для користувача вигляді, наприклад, показавши динаміку обсягів кредитування в часі.

Однак цей метод можна використовувати лише для представлення аналізованих даних у вигляді часових рядів. Крім того, графічне представлення має супроводжуватися поясненням статистичних характеристик досліджуваного часового ряду. Основним недоліком є необхідність проведення таких досліджень в розрізі кожного індикатора фінансової стабільності. Однак таких індикаторів може бути велика кількість. Тому основною проблемою є визначення узагальненої оцінки аналізу фінансової стабільності.

Запропонована методика дозволить банкам завчасно виявити погіршення фінансової стійкості, оцінити ймовірність настання фінансової кризи та

вжитивідповідних заходів для її запобігання. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є розробка детальних рекомендацій щодо побудови комплексної моделі оцінки фінансової стійкості банків.

1.3. Концептуальні засади щодо забезпечення фінансової стійкості та надійності комерційних банків в умовах воєнного стану

Кожна країна світу зацікавлена у розвитку власної економіки. Вони зацікавлені в розвитку власної економіки. Кожна країна хоче розвивати власну економіку, а основою для цього є фінансова стабільність. Ця стабільність забезпечується розвитком банківської системи. Вона залежить від розвитку банківської системи. Виходячи з тлумачення сутності поняття "стабільність банківської системи" існують різні тлумачення поняття "система". Це пов'язано з наступними причинами. Зокрема, це пов'язано з трактуванням поняття "сутність".

Через трактування поняття "незмінність або підтримання протягом тривалого часу стану чи рівня", а саме: "стабільність банківської системи", "стійкість банківської системи", "стабільність банківського сектору".

Стабільність банківської системи передбачає здатність зменшувати можливі втрати в часі та забезпечувати своєчасне зменшення та подолання можливих втрат, тим самим створюючи можливості для досягнення та підвищення рівня стійкості. Це означає стабільність системи та реальної економіки. Коли розглядається фінансова стабільність банку, то необхідно враховувати її специфічні характеристики, які слід брати до уваги.

Розглядаючи фінансову стабільність, необхідно враховувати притаманні їй характеристики, тобто специфіку функціонування як у статичних умовах, так і під впливом зовнішніх шоків. Рис. 1.4 ілюструє характеристики стабільної банківської системи.

Рис. 1.4 – Ознаки стабільної банківської системи[13]

При визначенні таких характеристик необхідно враховувати два моменти:

- кількісні (дотримання регуляторних діяльності, вимог щодо зниження ризиків тощо) та якісні характеристики функціонування банківської системи.
- якісні характеристики функціонування банківської системи (рівень довіри, наявність стратегічного плану або комплексу заходів з регулювання діяльності для регулювання діяльності тощо).

Крім того, при розгляді фінансової стабільності банківської системи слід враховувати наступне: ознаки її ініціювання з боку регулятора (наявність механізмів регулювання та нагляду, наявність інструментів впливу центрального банку), так і самими банками (дотримання в межах рекомендованих значень основних показників, лідруючі позиції в рейтингах банківських установ). При виявленні всіх вищезазначених ознак стан банківської системи можна оцінити як стабільний.

Бажано розробити алгоритм дослідження фінансової стійкості банківської системи, охарактеризую його складові більш детально (рис. 1.5).

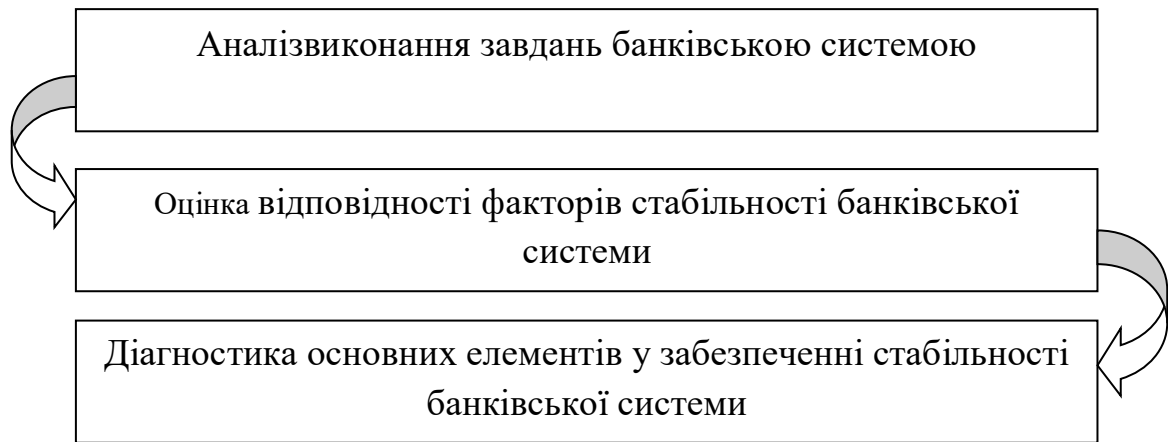

Рис. 1.5 – Алгоритм забезпечення стабільності банківської системи [13]

Але на сьогодні, під час воєнного стану забезпечити стабільність та надійність стає складніше. Воєнний стан - це надзвичайний стан, що виникає у зв'язку з зовнішньою або внутрішньою загрозою для державної безпеки, життя, здоров'я населення, прав та свобод людини і громадянина, конституційного ладу України. У таких умовах комерційні банки стають особливо вразливими.

Для забезпечення фінансової стійкості та надійності комерційних банків в умовах воєнного стану необхідно дотримуватися наступних концептуальних засад:

1. Збереження ліквідності - в умовах воєнного стану можуть виникнути ситуації, коли клієнти банку масово виводять свої кошти. Комерційні банки мають забезпечити наявність достатньої кількості готівки та ліквідних активів для виплат клієнтам.

2. Збереження капіталу - капітал є одним з головних показників фінансової стійкості банку. Комерційні банки повинні забезпечити достатній рівень капіталу для забезпечення можливості реагувати на негативні зміни на ринку.

3. Забезпечення безпеки - в умовах воєнного стану банки повинні забезпечити безпеку своїх працівників, клієнтів, а також захист інформації про фінансові операції.

4. Співпраця з державними органами - комерційні банки повинні співпрацювати з державними органами, які забезпечують національну безпеку та оборону, для забезпечення стійкості фінансової системи країни.

5. Планування та регулювання ризиків - в умовах воєнного стану ризики для комерційних банків зростають. Комерційні банки повинні мати відповідні плани та механізми для управління ризиками та їх зменшення.

6. Створення кризових центрів - комерційні банки повинні мати спеціальні кризові центри, які забезпечують оперативне реагування на кризові ситуації та зменшення їх наслідків.

Таким чином, дотримання концептуальних засад щодо забезпечення фінансової стійкості та надійності комерційних банків в умовах воєнного стану є важливим елементом забезпечення стабільності фінансової системи країни.

Висновки до розділу1

Банки є головною ланкою у фінансовому секторі, які відіграють ключову роль у спрямуванні вкрай необхідного грошового капіталу в найприбутковіші сектори економіки, наприклад, мобілізуючи тимчасово вільні кошти економічних агентів, що в кінцевому підсумку призводить до збільшення матеріального багатства країни.

Забезпечення фінансової стабільності банків є необхідною умовою для ефективного функціонування української економіки. Однак банк, як комерційне підприємство, зацікавлений у найбільш прибуткових інвестиціях. Прагнення максимізувати прибуток призводить до інвестування коштів у більш ризиковані операції. Класична концепція банківської системи базується на трьох основних критеріях: ліквідність, надійність та безпека. У цьому контексті ефективне управління банківськими операціями повинно розглядатися з точки

зору можливості досягнення банками динамічного стану фінансової стабільності та збереження оптимального співвідношення між прибутком і ризиком. Такий підхід є нетрадиційною школою фінансового менеджменту для вітчизняних банків.

Проблема забезпечення та зміцнення фінансової стійкості банків є складною і до кінця не вирішена. А так як основні проблеми банківської стабільності пов'язані з нестабільною економікою України, то ця проблема в основному визначається стабільністю економіки, яка оточує банківську систему.

Фінансова стійкість комерційного банку - це якісна динамічна сутнісна характеристика здатності банку ефективно виконувати свої функції та забезпечувати цілеспрямований розвиток шляхом трансформації ресурсів і мінімізації ризиків, протистоячи впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Оцінка фінансової стійкості представлена як підсистема аналітичної функції управління банком на основі інформаційної системи і здійснюється за допомогою комплексу аналітичних методів та інструментів, які дозволяють ідентифікувати та вимірювати вплив факторів на фінансову стійкість. Ефективне функціонування системи оцінки фінансової стійкості можливе лише за певної підтримки, зокрема методичної та інформаційної.

Отже, стійкість – це фундаментальна внутрішня характеристика, яка забезпечує виживання та стабільний розвиток комерційних банків відповідно до обраної стратегії в межах заданої траєкторії в конкурентному банківському середовищі, незважаючи на силу впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Характеристика банку, його місце в банківській системі України

АТ КБ "ПриватБанк" (далі - "Банк") є універсальним банком, що спеціалізується на роздрібному банківському обслуговуванні, активно просуває послуги для малого та середнього бізнесу та вибірково працює в корпоративному секторі. Банк працює на підставі банківської ліцензії, виданої Національним банком України (НБУ) з березня 1992 року; станом на 31 грудня 2022 року Банк мав вісім філій, 1 200 діючих відділень в Україні та одну філію на Кіпрі (31 грудня 2021 року: 20 філій, 1 475 діючих відділень, 1 475 діючих відділень, 1 відділення на Кіпрі).

Зовнішнє середовище 2022 рік став визначним для України в цілому та для банку зокрема через російську агресію та запровадження воєнного стану з 24 лютого 22 року. Економічна ситуація в Україні протягом року характеризувалася впливом воєнного стану, що проявилось, головним чином, у підвищенні інфляції, зниженні ВВП та тиску на валютний ринок. [14]

Війна порушила ланцюги поставок, зменшила пропозицію певних товарів, збільшила витрати бізнесу, фізично зруйнувала виробничі потужності та інфраструктуру, а також тимчасово окупувала певні території. Високі ціни на енергоносії та рекордна інфляція в країнах-партнерах також значно посилили тиск на зростання цін в Україні. З початком війни третина підприємств припинила свою діяльність. Причинами цього стали фізичні руйнування в кількох регіонах і тимчасова окупація багатьох територій, високий рівень невизначеності та ризику, порушення логістичних і виробничих зв'язків та вимушена масова міграція.

У другій половині року економічна активність почала відновлюватися, підприємства та громадяни поступово адаптувалися до нових умов роботи.

Цьому також сприяло звільнення північних регіонів та зменшення кількості зон активних бойових дій.

У 4 кварталі 2022 року перебої з електро-, водо- та теплопостачанням, спричинені ракетними обстрілами об'єктів критичної інфраструктури України з боку Росії, що розпочалися в жовтні, вийшли на перший план серед основних проблем, з якими зіткнулася українська економіка. Дефіцит електроенергії ще більше обмежив економічну активність в Україні. Більшість підприємств скоротили обсяги виробництва і торгівлі, але деяким вдалося стабілізувати свою роботу, використовуючи автономні джерела енергії, змінивши графік роботи і забезпечивши себе електроенергією, необхідною для виробництва.

Відновлення економіки України наразі стримується руйнуванням об'єктів та військовими діями, зниженням попиту та купівельної спроможності домогосподарств, логістичними труднощами, особливо для виробників сталі, а також проблемами з електроенергією. Очікується, що сільське господарство також зробить значний від'ємний внесок у зміну реального ВВП у 2022 році через нижчу врожайність та значне скорочення посівних площ цього року.

Падіння ВВП у 2022 році очікується на рівні -30,4%, що є кращим за попередній макроекономічний прогноз. З огляду на високі безпекові ризики, нижчу врожайність, а також енергетичні та інфраструктурні проблеми, зростання реального ВВП у 2023 році прогнозується лише на рівні 0,3%. [14]

На початку масштабної війни НБУ зафіксував офіційний обмінний курс гривні та утримував облікову ставку на рівні 10%, щоб стримати очікування бізнесу та домогосподарств. Фіксований обмінний курс та валютні інтервенції НБУ були важливими інструментами для забезпечення макрофінансової стабільності. Однак, коли економіка адаптувалася до війни, а домогосподарства та бізнес повернулися до прийняття економічних рішень, НБУ повернувся до агресивної монетарної політики в червні, підвищивши облікову ставку на 15 в.п. до 25%. Метою цього заходу було захистити гривневі доходи та заощадження населення, підвищити привабливість гривневих активів, зменшити тиск на валютні ринки і таким чином забезпечити стабільність

обмінного курсу в умовах воєнного часу та посилити спроможність НБУ контролювати інфляцію.

У липні 2022 року НБУ здійснив одноразове коригування офіційного обмінного курсу гривні до долара США, встановивши його на рівні 36,57 грн/дол. За даними НБУ, таке коригування курсу призвело до збільшення припливу іноземної валюти, що, своєю чергою, зумовило зростання обсягів продажу валютної виручки експортерами, мінімізувавши спекулятивну складову поведінки учасників ринку та стабілізувавши курсові очікування. Коригування офіційного обмінного курсу гривні мало лише обмежений вплив на прискорення зростання цін. Таке прискорення зростання цін було зумовлене переважно впливом війни на пропозицію товарів і послуг та логістичні витрати, а також ціновою динамікою на світових товарних ринках Національний банк зміг утримати цінову динаміку в Україні під контролем, зафіксувавши офіційний обмінний курс на новому, більш стабільному рівні.

У 2022 році інфляційні очікування бізнесу та населення також суттєво зросли. Основними чинниками інфляції є перебої в ланцюгах постачання, перебої у виробництві, скорочення пропозиції товарів та послуг і зростання витрат бізнесу. Іншим фактором інфляції став вплив коригування офіційного обмінного курсу гривні до долара США, що відобразилося на цінах. Подальше зростання світової інфляції також вплинуло на ціни в Україні. Водночас фіксовані тарифи на комунальні послуги, насиченість внутрішнього ринку палива та збереження пільгового оподаткування на паливо сповільнили зростання цін. Як наслідок, інфляція стрімко зростала протягом року, досягнувши 26,6% в річному вимірі на кінець року.

У цих умовах банківська система залишалася стабільною.

Кількість клієнтських рахунків у банках зростала, і, незважаючи на воєнні ризики, постійно забезпечувався високий рівень ліквідності. Невеликий відтік коштів домогосподарств через інформаційний тиск у перші два місяці року був компенсований зростанням депозитів у березні. При цьому частка депозитів на вимогу сягнула рекордного рівня.

Після початку повномасштабної війни домогосподарства знизили попит на кредити. Натомість корпоративний попит на кредити залишався помірним. Уряд сприяв кредитуванню бізнесу, покращуючи умови участі в державних програмах, спрямованих, зокрема, на підтримку аграрного сектору та важливих для України підприємств. Банки також активно підтримували своїх клієнтів, запроваджуючи різноманітні кредитні канікули, пільгові відсоткові ставки та товарні тарифи на початку війни, а також програми реструктуризації як для масових, так і для корпоративних клієнтів після закінчення кредитних канікул. Водночас фінансовий стан більшості клієнтів та їхня спроможність погашати борги призводить до зростання кредитного ризику для банківської системи та необхідності формування резервів під нього. Обсяги відрахувань до резервів за кредитами продовжать зростати.

В умовах збереження облікової ставки на високому рівні з червня вартість гривневих ресурсів поступово зростала з кінця 2022 року. Однак трансмісійний механізм значно сповільнився через значний профіцит ліквідності в банківській системі.

Міжнародні рейтингові агентства під час війни уважніше та частіше відстежують тенденції розвитку України, регулярно переглядаючи суверенний рейтинг України та, відповідно, рейтинг банківської системи У березні 2022 року, на тлі військового конфлікту з Росією, агентства Fitch Ratings та Moody's переглянули суверенний рейтинг України. переглянули суверенний рейтинг України та, відповідно, рейтинг Банку. В результаті довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній валюті тепер становить "ССС-" (раніше "В"), а довгостроковий рейтинг депозитів у національній та іноземній валюті - "Саа2" (раніше "В3"). Агентство зазначило, що рейтингове рішення відображає підвищені ризики для зовнішньої, фінансової, макрофінансової та політичної стабільності України у зв'язку з військовою агресією Росії. [14]

У серпні Fitch Ratings підтвердило довгострокові рейтинги дефолту емітента (РДЕ) в іноземній та національній валюті чотирьох державних банків та трьох приватних банків, включаючи український ПриватБанк, на рівні ССС-

та ССС відповідно. Fitch також знизило рейтинги стійкості шести банків до рівня "сс" та рейтинг стійкості ПриватБанку до рівня "ссс", що відображає підвищені суверенні ризики та ризики операційного середовища для кредитоспроможності банків. Зниження рейтингів стійкості пов'язане зі зниженням суверенного рейтингу України до рівня "ссс-" у зв'язку з відстрочкою виплат за єврооблігаціями. Зниження рейтингів пов'язане з пониженням суверенного рейтингу України до рівня "ссс-" через відстрочку виплат за єврооблігаціями. Fitch пише: "Вища кредитна якість ПриватБанку, ніж сс, відображає нашу думку, що він має сильніший буфер збитків, ніж інші шість банків". [14]

Останній перегляд рейтингів відбувся в лютому 2023 року, коли агентство Moody's змінило кредитні рейтинги п'яти українських банків, включаючи ПриватБанк, до "Са" з "Саа3" після зниження рейтингу незабезпеченого боргу України до "Са" з "Саа3". У Moody's зазначили, що зниження рейтингу пов'язане з впливом війни з Росією, яка, ймовірно, створить довгострокові проблеми для економіки та фінансів України.

Таким чином, ситуація в Україні у 2022 році залишається досить складною та напруженою, але контрольованою. Продовження військових дій на території України, подальше руйнування виробничих потужностей, інфраструктури та житлових будинків, а також невизначеність щодо тривалості ситуації стримують подальший розвиток та відтермінують позитивне відновлення.

Керівництво відстежує розвиток поточної ситуації у зовнішньому середовищі та вживає необхідних заходів для мінімізації негативних наслідків, наскільки це можливо. Подальше погіршення макроекономічної ситуації може негативно вплинути на фінансовий стан та результати діяльності банку у спосіб, який наразі неможливо визначити [14].

2.2. Аналіз основних параметрів банківської діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Аналізу ключових аспектів забезпечення фінансової стійкості банків присвячено праці низки вітчизняних та зарубіжних дослідників. Зокрема, Довгаль Я.С. та досліджували поняття "фінансова стійкість комерційних банків", визначаючи її як "стан, за якого банк є платоспроможним, ліквідним і має достатній обсяг коштів та визначили "фінансову стійкість комерційних банків" як стан, за якого банк є платоспроможним, ліквідним та має достатній регулятивний капітал для покриття всіх ризиків, пов'язаних з банківською діяльністю. Він має достатній капітал для покриття всіх ризиків, пов'язаних з банківською діяльністю, і в той же час є достатньо прибутковим (тобто при цьому він підтримує достатню прибутковість, тобто його активи використовуються максимально ефективно [15]; Золковер А.О. та досліджували шляхи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків [7]. Подолян С.В. досліджував оцінку фінансової стійкості комерційних банків [8], Русіна Ю.О. та Легейда А.Г. Легейда А.Г. досліджував методи забезпечення фінансової стійкості банків [16]; Дзюблюк О.В. Дзюблюк О.В. досліджував сутність фінансової стійкості банків та управління нею [17]; Р. Шиллер визначав фінансову стійкість комерційних банків як загальний стан усіх складових стійкості, що вимірюється системою показників, по-перше, обсяг і структура власних ресурсів, рівень прибутковості, рентабельність капіталу, встановлені нормативи ліквідності, мультиплікатори, забезпеченість власними ресурсами рентабельність власного капіталу, встановлені показники ліквідності, мультиплікативна ефективність власного капіталу, розмір власного капіталу

У своїх статтях та публікаціях М. Чихак звертається до тем фінансової стійкості та стрес-тестування [18], а К. Руза та ін. розглядають динаміку банківської системи в цілому, зокрема, описує середовище, в якому працюють банки. Для оцінки цього середовища автори пропонують комплексний індекс для аналізу стабільності та стійкості банківських систем розвинених країн

[19].К. Макдональд та М. ванн Ордт розглядають використання ринково-орієнтованих індикаторів для оцінки стійкості банківських систем [20].

Критично оцінюючи ці та багато інших досліджень на тему забезпечення фінансової стійкості банків у сучасних умовах високодинамічного розвитку фінансового ринку та появи нових ризиків і загроз, можна констатувати, що фінансовий ринок є високодинамічним, з'являються нові ризики та загрози стабільному функціонуванню банківського сектору, питання надійності та стійкості українських банків набувають особливого значення [21]. Фактори, що впливають на фінансову стійкість малих банків, потребують впливають на фінансову стійкість малих банків, потребує більш глибокого дослідження. Це пов'язано з тим, що інтереси банків часто не враховуються в процесі регуляторної та наглядової діяльності. Водночас, важливість таких банків у забезпеченні фінансовими ресурсами економіки окремих регіонів України. Вони мають важливе значення для забезпечення фінансовими ресурсами економіки окремих регіонів України.

Важливим та невід'ємним етапом фінансового моніторингу є оцінка фінансової стійкості банків, яка проводиться як зі сторони НБУ, так і зі сторони самих банків. Рівень фінансової стійкості кожного окремого банку впливає в подальшому на рівень стабільності банківської системи країни у цілому. Практичне оцінювання фінансової стійкості банків зручно і рекомендовано виконувати на основі їхньої фінансової звітності, яка є відкритою – публікується як на офіційних сайтах банків.[14]У процесі оцінювання фінансової стійкості банків проаналізуємо структуру їхнього балансу (активів, зобов'язань, власного капіталу), доходів та витрат. Першим етапом аналізування фінансової стійкості банків є аналізування їхніх активів. Активи банку – ресурси банку та кошти, що класифікуються за напрямками розміщення та використання з метою одержання прибутку. Аналіз активів банків дозволить виявити їхню структуру та динаміку, ідентифікувати чинники, що зумовили такі зміни та поточний стан. Інформацію про обсяги активів банків наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Обсяги активів АТ КБ «ПриватБанк», млн. грн[14]

Показники	2019	2020	2021	2022	Порівняльні зміни		
					19-20	20-21	21-22
Гроші та їх еквіваленти	45894	49911	52835	96380	4017	2924	43545
Кредити та аванси банкам	27118	25059	26243	103837	-2059	1184	77594
Кредити та аванси клієнтів	59544	55021	68218	68084	-4523	13197	-134
Цінні папери, які обліковуються за амортизаційною вартістю	875	1715	107	116	840	-1608	9
Цінні папери, за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	84680	100750	93096	95716	16070	-7654	2620
Цінні папери, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	66602	119196	129074	143920	52594	9878	14846
Інвестиції в асоціації та дочірні компанії	155	30	30	30	-125	0	0
Інвестиційна нерухомість	3379	2933	1989	2155	-446	-944	166
Поточні податкові активи	2257	6660	9978	9079	4403	3318	-899
Відстрочені податкові активи				1100	0	0	1100
Нематеріальні активи	648	953	1288	1389	305	335	101
Основні засоби	5832	6689	6074	5228	857	-615	-846
Інші фінансові активи	2210	3448	2644	4309	1238	-804	1665
Інші нефінансові активи	10529	10128	9713	9189	-401	-415	-524
Непоточні активи		32	7	64	32	-25	57
Загальні активи	309723	382525	401296	540596	72802	18771	139300

На рис. 2.1 зображена динаміка обсягів активів АТ КБ «ПриватБанк», з цього рисунка можемо сказати, що загальна сума активів має тенденцію до збільшення з 2019 по 2022 р., так можна сказати і про грошові еквіваленти. Найбільшу частку складають цінні папери.

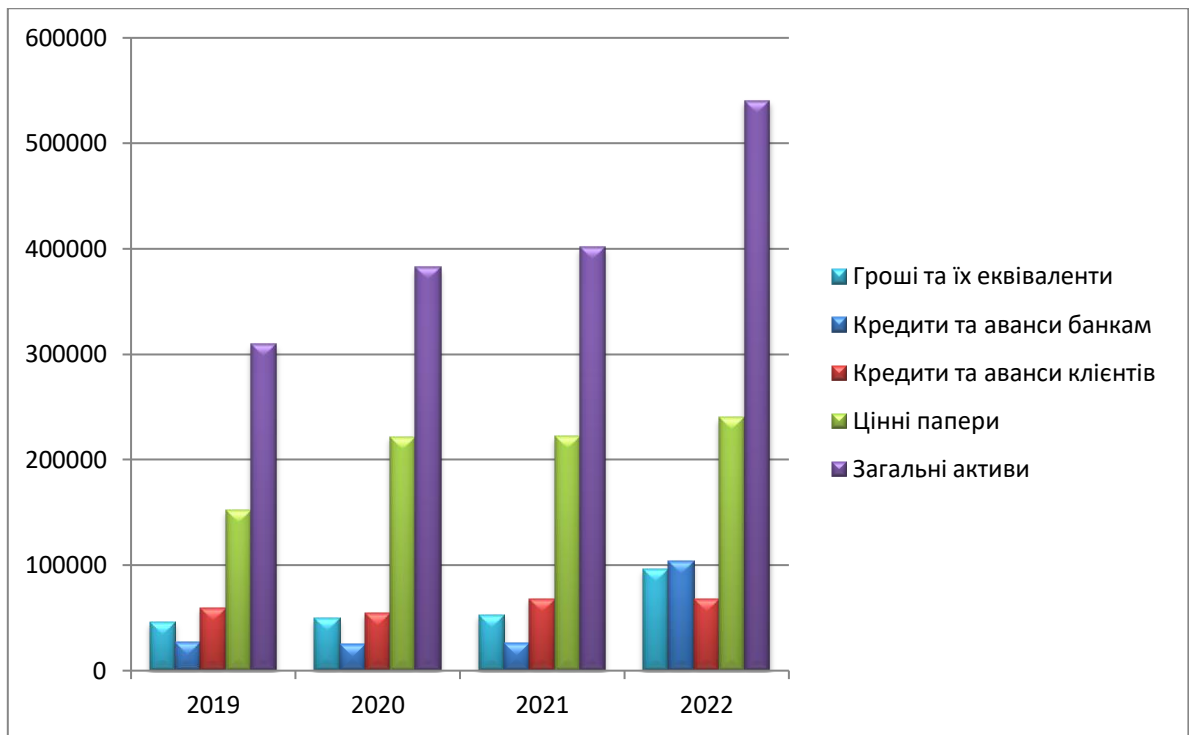

Рис. 2.1 – Динаміка обсягів активів АТ КБ «ПриватБанк», млн. грн.[14]

Аналізування структуру зобов'язань банку показує кількісну та якісну оцінку їхніх строкових та поточних зобов'язань. Інформацію про обсяги зобов'язань вибірки банків наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Обсяги зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк», млн. грн. [14]

Показники	2019	2020	2021	2022	Порівняльні зміни		
					19-20	20-21	21-21
Інші залучені кошти	7721	-	-	128	-7721	0	128
Кошти банків	201	2	3	-	-199	1	-3
Кошти клієнтів	240621	312708	325303	471970	72087	12595	146667
Відстрочені податкові зобов'язання	121	146	159	-	25	13	-159
Інші фінансові зобов'язання	2639	4059	3770	2634	1420	-289	-1136
Забезпечення	2363	10687	3651	5804	8324	-7036	2153
Інші нефінсові зобов'язання	1528	2098	1795	2271	570	-303	476
Загальна сума зобов'язання	255194	329700	334681	482807	74506	4981	148126

З рис. 2.2 видно, що зобов'язання банку на 31 грудня 2019 року становлять 255194млн. грн. Порівняно з зобов'язаннями на 31 грудня 2022 р. вони зросли на 227613млн. грн або на 47,14 %. Безумовно, такий значний

приріст ресурсної бази банку можна розцінювати як високоефективну роботу депозитного відділу щодо залучення ресурсів. Причому зростання депозитної бази відбувалося в основному за рахунок приросту коштів фізичних та юридичних осіб, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією. Так, кошти фізичних осіб зросли на 231349млн. грн і становили 471970млн. грн на 31 грудня 2022 р. проти 240621млн. грн на 31 грудня 2019 р., тобто зросли на 49,02%.

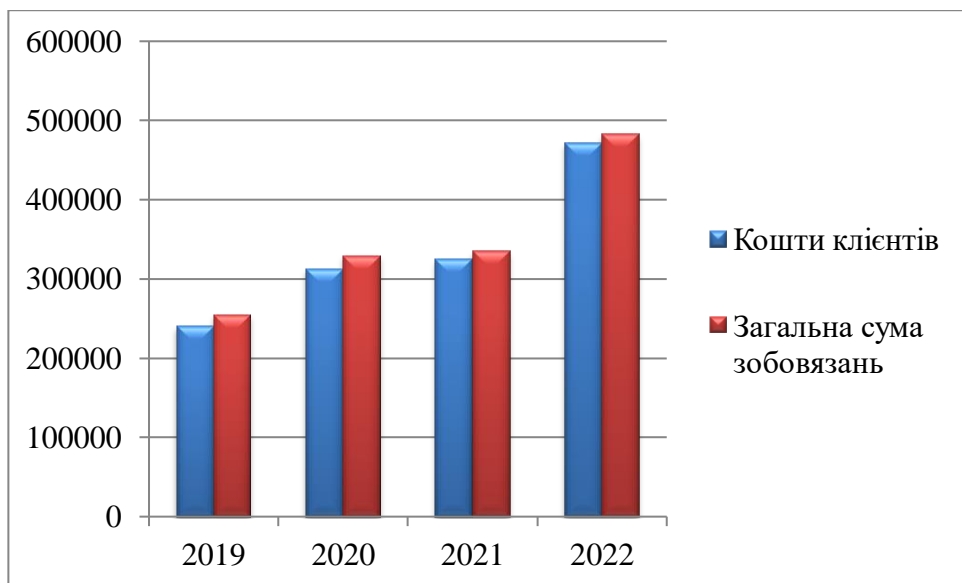

Рис. 2.2 –Динаміка обсягівзобов'язань банку, млн. грн. [14]

Не менш важливим є аналізування структури власного капіталу банків у розрізі його складових. Так статутний капітал банку повинен складати основну частку у структурі власного капіталу банку. Інформацію про обсяги власного капіталу банків наведено в табл. 2.3.

Як бачимо,з табл. 2.3 банк докапіталізувався відповідно вимог НБУ. Статутний капітал АТ КБ «ПриватБанк»відповідає вимогам і значно перевищує мінімальне значення. Динаміку обсягів наведено на рис. 2.3.

Банк сформував резервні фонди, які використовуються для покриття збитків у разі їхнього настання. Непокритий збиток наявний у структурі власного капіталу банку.

Таблиця 2.3 –Обсяги власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк», млн.

грн. [14]

Показники	2019	2020	2021	2022	19-20	20-21	21-22
Статуний капітал	206060	206060	206060	206060	0	0	0
Емісійний дохід	23	23	23	23	0	0	0
Пезультат від операцій з акціонером	12174	12174	12174	12174	0	0	0
Інші реєзervi	660	2248	4091	15168	1588	1843	11077
Резервни та інші фонди банку	6850	8481	9696	11449	1631	1215	1753
Накопичений дефіцит	169918	171665	157247	156749	1747	-14418	-498
Загальна сума власног окапіталу	54529	52825	66615	57789	-1704	13790	-8826

Власний капітал банку є додатнім, що свідчить про необхідний рівень ефективності діяльності та якісне управління капіталом цього банку. Аналізування доходів та витрат дає змогу порівняти їх за обсягами та динамікою, оцінити ефективність діяльності банку та виявити резерви її підвищення.

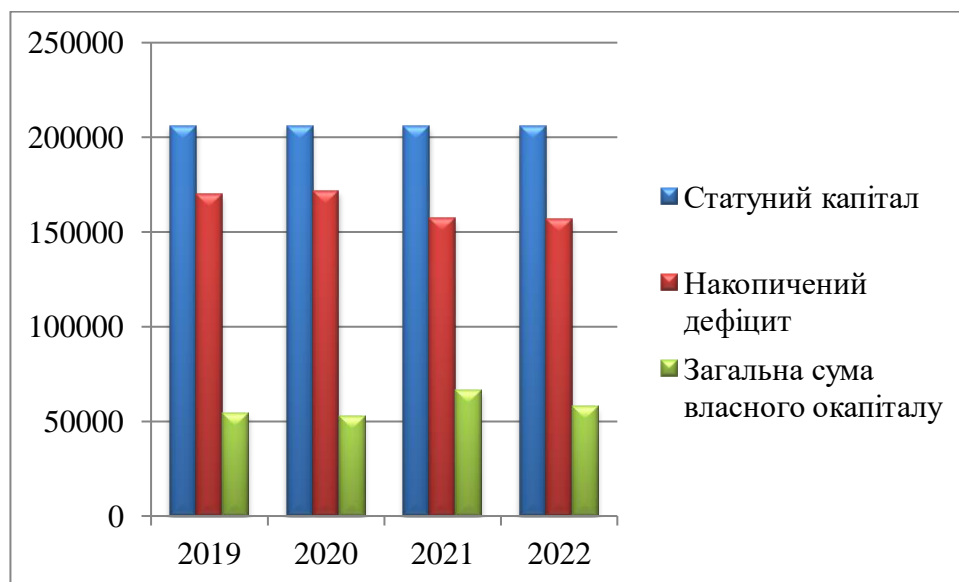

Рис. 2.3 – Динаміка обсягів власного капіталу банку, млн. грн. [14]

Аналізований банку у звітному періоді був прибутковим, тобто його діяльність була ефективною. АТ КБ «ПриватБанк» тримає позиції за всіма показниками і доводить свій статус найбільшого і найпотужнішого банку в

Україні. Аналізування абсолютних показників не дає змоги зробити висновки про фінансову стійкість банків, тому необхідним є розрахунок відносних показників. Необхідно провести розрахунок відповідних відносних показників – стандартів капіталу, активів, ефективності, ліквідності, менеджменту, а також темпи приросту ключових показників діяльності банків.

2.3. Аналіз фінансової стійкості та надійності банку

Ендогенні фактори фінансової стабільності включають як фінансово-економічні фактори, пов'язані із забезпеченням ефективного управління активами та пасивами банку, ліквідністю та достатнім капіталом, так і організаційно-функціональні фактори, такі як рівень управління банком, якість банківської стратегії та рівень професійної кваліфікації персоналу. Звіт також фокусується на правових факторах, пов'язаних з дотриманням банком чинних нормативно-правових вимог, особливо в таких сферах, як відмивання грошей та боротьба з фінансуванням тероризму. Важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості сучасних банків відіграють інформаційно-технологічні фактори, такі як програмне забезпечення, платформи інтернет- і мобільного банкінгу та системи захисту даних. Для аналізу фінансової стійкості банку необхідно використовувати статистичні, економіко-математичні, бухгалтерські та інші методи обробки інформації. При цьому необхідно сформулювати систему показників, що характеризують діяльність банку, вивчити фактори впливу на них та причини змін, виявити та виміряти їх взаємозв'язки. Основними об'єктами аналізу фінансової стійкості банку є: капітал банку та заходи, що вживаються для формування його структури, якість активів, показники прибутковості банківської діяльності, що дозволяють оцінити ефективність банківських операцій, показники ліквідності та платоспроможності банку, що характеризують фінансову стійкість банку, темпи зростання банку, різні ризики, що впливають на його діяльність. Рівень ефективності банківських

операцій оцінюється на основі розрахунку показників рентабельності активів, капіталу, прибутку, чистого процентного спреду, чистої процентної маржі та ін. Для оцінки фінансової стійкості АТ КБ АТ КБ "ПриватБанк" використовується метод коефіцієнтного аналізу, співвідношення власного капіталу до активів, статутного капіталу до балансового капіталу розраховується коефіцієнт співвідношення власного капіталу до активів, коефіцієнт мультиплікатора капіталу, коефіцієнт співвідношення власного капіталу до залучених коштів. (табл. 2.4). Розрахунок наведено в табл. 2.5.

Коефіцієнт мультиплікатора капіталу відображає ступінь покриття активів акціонерним капіталом. Чим вище його значення, тим менш стабільний банк, але зростання цього коефіцієнта є фактором зростання прибутковості акціонерного капіталу. У зростанні даного коефіцієнта зацікавлені акціонери, оскільки прибуток заробляється всім капіталом, включаючи і залучений, а дивіденди отримують лише акціонери.

Коефіцієнт фінансування вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. В табл. 2.5 помітна тенденція зниження цього показника, а з 2020 р. показник вже нижче норми. Низьке значення говорить про те, що існує певний ризик втрати платоспроможності.

Щодо коефіцієнта загальної платоспроможності, то критичним можна вважати значення цього коефіцієнта на рівні > 0 , а нормальний фінансовий стан вважається, коли - 2,0 - 2,6. Дивлячись на розрахунок, то можна сказати, що в банку достає ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань.

Розрахунок коефіцієнт швидкої ліквідності є одним із найбільш суворих способів визначити здатність боржника погашати поточні боргові зобов'язання без необхідності залучення зовнішнього капіталу.

Таблиця 2.4—Показники фінансової стійкості та їх алгоритм розрахунку[22]

Найменування показника	Алгоритм розрахунку за балансом	Економічний зміст показника визначає
Коефіцієнт загальної платоспроможності	$K = \left(\frac{B}{A}\right)$	Один із видів фінансових коефіцієнтів, що характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства у його майно, визначає ступінь незалежності від кредиторів. Розраховується за даними бухгалтерського балансу шляхом розподілу суми власного капіталу (B) на загальну вартість активів (A) підприємства.
Коефіцієнт фінансового важеля	$K_{\text{фв}} = \left(\frac{З_{\text{к}}}{K}\right)$	Співвідношення зобов'язань банку (З) і капіталу (K), розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів — достатність капіталу	$K_{\text{ук}} = \left(\frac{K}{A_{\text{заг}}}\right)$	Розкриває достатність сформованого власного капіталу (K) в активізації та покритті різних ризиків
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	$K_{\text{зк}} = \left(\frac{A_{\text{к}}}{K}\right)$	Співвідношення капіталізованих активів (A _к) і власного капіталу (K). Показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно)
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	$K_{\text{лк}} = \left(\frac{A}{K_{\text{в}}}\right)$	Ступінь покриття активів (A) (акціонерним) капіталом (K _в)
Відношення статутного капіталу до власного капіталу	$K = \left(\frac{C}{B}\right)$	

Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів показує загальний рівень фінансування активів за рахунок власного капіталу, тобто скільки грошових одиниць капіталу припадає на 1 грн. активів. Значення цього коефіцієнта має бути не менше 4 %. Дивлячись на розрахунки в табл. 2.6, можна сказати, що цей показник більш ніж в нормі.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує негайну готовність підприємства ліквідувати короткострокову заборгованість і визначається як відношення суми грошових коштів підприємства та короткотермінових фінансових вкладень до суми короткотермінових зобов'язань.

Таблиця 2.5–Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості банку АТ КБ «ПриватБанк» [14]

Показник	Од. Виміру	Нормативне значення	2019	2020	2021	2022
Вхідні дані до розрахунку						
Активи	тис.грн	-	309723	382525	401296	540596
Власний капітал	тис.грн	-	54529	52825	66615	57789
Статутний капітал	тис.грн	-	206060	206060	206060	206060
Залучені кошти	тис.грн	-	255194	329700	334631	482807
Розрахунок						
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	%	≤4	17,61	13,81	16,60	10,69
Відношення статутного капіталу до власного капіталу	%	15-50	377,89	390,08	309,33	356,57
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	-		1,50	1,86	1,95	2,62
Коефіцієнт загальної платоспроможності			1,21	1,16	1,20	1,12
Коефіцієнт фінансового важеля			4,68	6,24	5,02	8,35
Коефіцієнт фінансування		0,7-0,9	8,35	5,02	6,24	4,68
Коефіцієнт фінансової стабільності			0,12	0,20	0,16	0,21
Коефіцієнт автономії			0,11	0,17	0,14	0,18

Нормативне значення коефіцієнта швидкої ліквідності ≥ 7 . З розрахунку можемо сказати, що коефіцієнт в нормі, та всі активи з періодом оборотності менше одного року можуть покривати зобов'язання з періодом погашення менш одного року. В табл. 2.6 можна спостерігати підвищення швидкої ліквідності до 2022 року, але в 2022 році показник все одно в нормі (0,71).

Нормативне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності $> 0,2$. З табл. 2.6 видно що цей коефіцієнт в нормі.

Таблиця 2.6–Розрахунок коефіцієнтів надійності банку АТ КБ «ПриватБанк» [14]

Показник	2019	2020	2021	2022
Коефіцієнт надійності	21,37	16,02	19,91	11,97
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,80	0,84	0,84	0,71
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,18	0,15	0,16	0,20
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів	82,39	86,19	83,39	89,31

Не менш важливими показниками є показники прибутковості. За словами Шейли Хаффернан, оцінка ефективності роботи банку є дуже складним процесом, оскільки не існує матеріальних факторів, які можна було б оцінити. Ефективність надання послуг набагато складніше оцінити, ніж ефективність виробництва. Також важко судити про якість наданих послуг, оскільки вони не мають тих самих критеріїв, що й товари [25].

Тут ми відібрали деякі з найважливіших показників, за якими можна найкраще оцінити ефективність діяльності фінансових груп:

- 1) Рентабельність сукупних активів;
- 2) Рентабельність власного капіталу;
- 3) чиста процентна маржа.

Дані для розрахунків цих показників було взято на офіційному сайті.(табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Вхідні дані для розрахунку показників прибутковості АТ КБ «ПриватБанк»[14]

Показники	2019	2020	2021	2022
Чистий прибуток	30198	35050	24302	32609
Капітал	54529	52825	66615	57789
Активи	309723	382525	401296	540596
Процентні доходи	33841	33563	35854	43686
Процентні витрати	14174	11961	6537	3768

Алгоритм цих показників надано в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Алгоритм розрахунку показників прибутковості [23]

Назва	Формула	Визначення
Чиста процентна маржа	$\frac{ПД - ПА}{А} * 100$	Чиста процентна маржа ЧПМ визначається як відношення різниці між процентними доходами ПД і процентними витратами ПВ до активів А банку, %:
Рентабельність капіталу	$\frac{П}{В} * 100$	Рентабельність власного капіталу (к) відображає ефективність використання активів, створених за рахунок власних коштів:
Рентабельність активів	$\frac{П}{А} * 100$	Це показник економічної ефективності використання ресурсів або інвестицій. Він показує вдалося чи не вдалося повернути вкладення і на скільки.

В табл. 2.9 надані розрахунки показників прибутковості.

Таблиця 2.9–Розрахунок показників прибутковості АТ КБ «ПриватБанк»[14]

Назва	2019	2020	2021	2022
Чиста процентна маржа	6,35	5,65	7,31	7,38
Рентабельність активів	9,75	9,16	6,06	6,03
Рентабельність капіталу	55,38	66,35	36,48	56,43

Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим вище значення коефіцієнту, тим краще. Збільшення коефіцієнту протягом звітного періоду свідчить про покращання результатів діяльності підприємства, зменшення – про погіршення. В табл. 2.9 можна спостерігати тенденцію зростання рентабельності до 2021 року, але в 2022 році рентабельність значно впала.

Аналізуючи чисту процентну маржу, слід брати до уваги її призначення: маржа слугує для покриття витрат банку і ризиків, у тому числі й інфляційного, створення прибутку, покриття договірних угод. Оптимальним значенням показника є 4,5 %. Зменшення процентної маржі сигналізує про загрозу банкрутства.

Дивлячись на розрахунок чистої процентної маржі, можна сказати, що показник не тільки у нормі, а й має тенденцію зростання.

2.4. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та надійності банку АТ КБ «Приватбанк»

Існування багатьох підходів до оцінки надійності банків актуалізує питання вибору критеріїв та інструментів оцінки надійності банків. Моделі оцінки фінансової стійкості та надійності можна поділити на закриті та відкриті, залежно від ступеня їх прозорості. Відкрита модель характеризується тим, що користувач може визначити кінцевий результат на основі наданих даних. Одним з найбільш відомих і популярних методів серед банківських аналітиківкраїн, є рейтинговий метод, розроблений групою економістів під керівництвом В. Кромонава.

Розрахунок рейтингу за методом Кромонава складається з трьох етапів. На першому етапі - визначаються абсолютні показники на основі балансу, на другому – обчислення шестипараметричних коефіцієнтів,, а завершальним етапом є розрахунок поточного індексу надійності [24].

Шість критеріїв надійності, що використовуються в розрахунку, включають наступні коефіцієнти:

1) Загальний коефіцієнт надійності (k_1) - співвідношення між капіталом та операційними активами банку.

Він показує, якою мірою ризиковані інвестиції банку покриваються його власним капіталом, який використовується для покриття очікуваних збитків у разі недоотримання прибутку.

Цей показник становить особливий інтерес для кредиторів і вкладників, оскільки вказує на здатність банку забезпечити покриття власними коштами своїх вкладень.

Коефіцієнт адекватності капіталу включає суму всіх фондів, нерозподіленого прибутку та резерву на покриття збитків за

кредитами. Прибуток, резерви на покриття збитків від безнадійної заборгованості та резерви під цінні папери віднімаються.

Коефіцієнт власного капіталу включає суму всіх фондів, нерозподіленого прибутку, резерву на покриття збитків за кредитами, резерву на покриття збитків за цінними паперами, витрат майбутніх періодів, витрат інших дебіторів та акцій, викуплених у засновника. Операційні активи включають валові позикові кошти, в тому числі прострочену дебіторську заборгованість та відсотки за простроченою дебіторською заборгованістю, інвестиційні цінні папери, кошти на кореспондентських рахунках в банках та кошти для участі в господарській діяльності підприємств. Кошти для участі в господарській діяльності інших організацій, розрахунки за лізинговими операціями, факторинговими операціями та розрахунками за факторингом.

2) Норматив миттєвої ліквідності (k_2) - відношення ліквідних активів банку до його зобов'язань за платежами на вимогу, що показує, чи є банк ліквідним.

Коефіцієнт показує, чи використовує банк кошти клієнтів як власні кредитні ресурси та наскільки клієнти можуть нараховувати відсотки за поточними рахунками, чи можуть клієнти нараховувати відсотки на залишки коштів на поточних рахунках і в якому обсязі. Цей показник найбільше цікавить клієнтів, які користуються послугами банку з розрахунково-касового обслуговування.

Поточні активи включають гривневі та валютні кошти на кореспондентських рахунках (гривневих та валютних), операції з іноземною валютою, резерви в НБУ та інвестиції в державні цінні папери, тоді як зобов'язання до запитання включають залишки на поточних рахунках.

3) Крос-коефіцієнт (k_3) - відношення сукупних зобов'язань банку до його робочих активів, що вказує на покриття зобов'язань банку.

Він свідчить про те, що зобов'язання банку покриваються наявними операційними активами.

Загальні зобов'язання банку включають зобов'язання до запитання, депозити, депозити фізичних осіб та депозити зі строком погашення понад два роки..

4) Норматив загальної ліквідності (k_4) - відношення ліквідних активів та захищеного капіталу банку до його загальних зобов'язань.

Показує, що банк фінансується за рахунок коштів клієнтів. Іншими словами, цей коефіцієнт характеризує здатність банку задовольнити вимоги своїх кредиторів протягом мінімального періоду часу.

Захищений капітал включає необоротні активи банку (за винятком нематеріальних активів), групу активних капітальних інвестицій та банківські метали.

5) Коефіцієнт адекватності капіталу (k_5) - це відношення захищеного капіталу до власного капіталу і показує, якою мірою банк володіє власним капіталом.

Цей коефіцієнт показує, якою мірою банк враховує інфляцію і яка частина його активів інвестована у майно, цінності та обладнання.

Цей коефіцієнт також може бути використаний як непрямий показник для оцінки платоспроможності банку (банки, які мають намір працювати протягом короткого періоду часу, зазвичай не інвестують кошти в розвиток)

б) Коефіцієнт адекватності капіталу (k_6) - співвідношення між власним капіталом банку та коштами, внесеними засновником [25].

Кожен коефіцієнт розраховується окремо і зводиться до загальної формули надійності банку:

$$N = 45k_1 + 20k_2 + 10k_3/3 + 15k_4 + 5k_5 + 5k_6/3 \quad (2.1)$$

Також вводиться поняття "ідеального банку", який задовольняє ключовим критеріям надійності та має коефіцієнти: $k_1=1$; $k_2=1$; $k_3=3$; $k_4=1$; $k_5=1$; $k_6=3$.

Для того, щоб зробити всі коефіцієнти порівнянними, коефіцієнти K_3 та K_6 поділено на 3, а решту – на 1/ Потім обчислюється частка кожного коефіцієнта, яка вже знаходиться на прийнятному рівні. Зокрема, найбільший

інтерес у вкладників викликає коефіцієнт k_1 , на який припадає 45, за ним слідує наступний за важливістю коефіцієнт з меншою часткою.

Загальна формула надійності враховує особливості структури пасивів та активів комерційних банків, таким чином, результати аналізу надійності комерційних банків є основою для оптимізації структури пасивів та активів.

Високі показники надійності свідчать про те, що структура пасивів та активів є оптимальною, тоді як низькі показники надійності свідчать про необхідність оптимізації вказує на необхідність оптимізації.

Шкала оцінки підсумкового рейтингу надійності виглядає наступним чином:

- 90-100 - Рейтинг 1 - сильна;
- 70-89 - Рейтинг 2 - задовільний;
- 50-69 - Рейтинг 3 - посередній;
- 30-49 - Рейтинг 4 - маргінальна;
- менше 30 - Рейтинг 5 - незадовільний.

Для оцінки надійності низки українських банків було зібрано показники діяльності за 2021-2023 роки(табл.2.10) .

Основними абсолютними показниками, що використовуються в аналізі, є: власний капітал, оборотні активи, поточні зобов'язання, зобов'язання до запитання, загальні зобов'язання, захищений капітал, акціонерний капітал, статутний капітал та надлишковий капітал, загальні зобов'язання, захищений капітал та акціонерний капітал.

АТ КБ «ПриватБанк» характеризується різними напрямками діяльності та частками ринку. Проте ця банківська установа належить до першої банківської групи за розміром капіталу - великих банків.

АТ КБ "Приватбанк" вважається одним з найбільших банків в Україні з точки зору відносин з клієнтами, географічного покриття, капіталу та активів.

Таблиця 2.10–Динаміка абсолютних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк» для рейтингового оцінювання за методикою В.Кромонова, за 2021- 2023 рр.[14]

Квартали	Актив и	Статутний капітал	Зобов'язання	Ліквідні кошти	Власний капітал	Захищений капітал	Зобов'язання до запитань
I кв. 2021	376577	206060	322379	26190	54197	3824	21089
II кв. 2021	371042	206060	327311	27420	43731	8403	4566
III кв. 2021	374609	206060	321290	27352	53319	8684	14567
IV кв. 2021	407257	206060	340642	28118	66615	8857	25059
I кв. 2022	403901	206060	362745	32415	41156	8723	15757
II кв. 2022	474220	206060	402757	29515	71463	8938	19554
III кв. 2022	491397	206060	438473	42587	52923	8646	17464
IV кв. 2022	549739	206060	491895	40567	57843	7413	103837
I кв. 2023	559273	206060	484921	77931	74351	7335	54296

Для розрахунку комплексного рейтингу надійності здійснено визначення коефіцієнтів. Для АТ КБ "Приватбанк" коефіцієнти систематизовано в табл. 2.11.

На рис.2.4 відображено динаміку розрахованих коефіцієнтів в табл.2.10.

З рис. 2.4 можна зауважити, що більшість показників не мають стабільності чи тенденцій. Найвищим показником є коефіцієнт миттєвої ліквідності. Але в першому кварталі коефіцієнт значно знизився, що є негативним для клієнтів, що перебувають в банку на розрахунковому й касовому обслуговуванні, оскільки свідчить про зниження платіжних можливостей банку та швидкості повернення коштів.

Таблиця 2.11–Динаміка параметричних коефіцієнтів для АТ КБ "Приватбанк" за 2021 - 2023 рр.[14]

Назва коефіцієнту	I кв. 2021	II кв. 2021	III кв. 2021	IV кв. 2021	I кв. 2022	II кв. 2022	III кв. 2022	IV кв. 2022	I кв. 2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Генеральний коефіцієнт надійності	0,14	0,12	0,14	0,16	0,10	0,15	0,11	0,11	0,13

Продовження табл.2.11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	1,24	6,01	1,88	1,12	2,06	1,51	2,44	0,39	1,44
Крос-коефіцієнт	0,86	0,88	0,86	0,84	0,90	0,85	0,89	0,89	0,87
Генеральний коефіцієнт ліквідності	0,09	0,11	0,11	0,11	0,11	0,10	0,12	0,10	0,18
Коефіцієнт захищеності капіталу	0,07	0,19	0,16	0,13	0,21	0,13	0,16	0,13	0,10
Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку	0,26	0,21	0,26	0,32	0,20	0,35	0,26	0,28	0,36
Інтегральний індекс надійності АТ КБ "ПриватБанк"	36,36	131,31	49,75	35,42	51,82	42,44	59,59	18,10	41,31

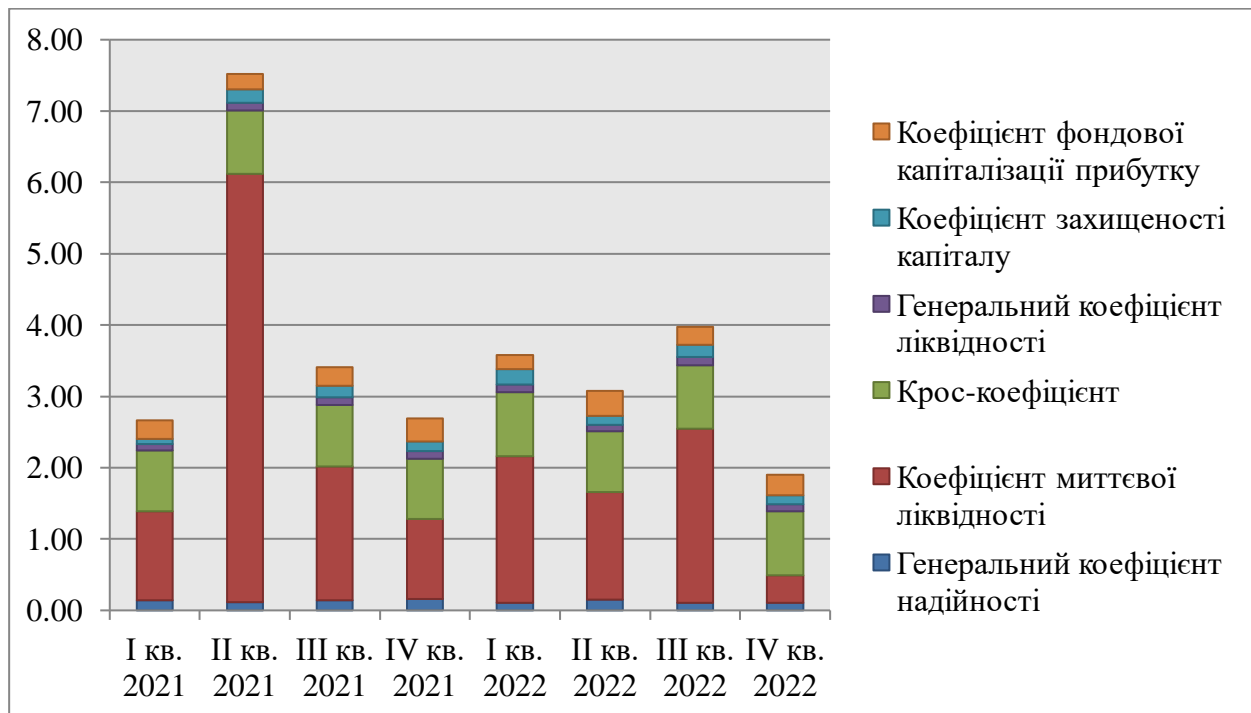

Рис. 2.4 – Динаміка показників інтегральної оцінки АТ КБ «ПриватБанк» за 2021 – 2023 рр.

На рис 2.5 можна спостерігати динаміку інтегрального індексу АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023рр. Отримані рейтинги надійності Банку є недостатньо високими, щоб дозволити йому забезпечити міцну ринкову позицію в короткостроковій перспективі. В середньому інтегральний індекс складає 51. Це є посереднім значенням.

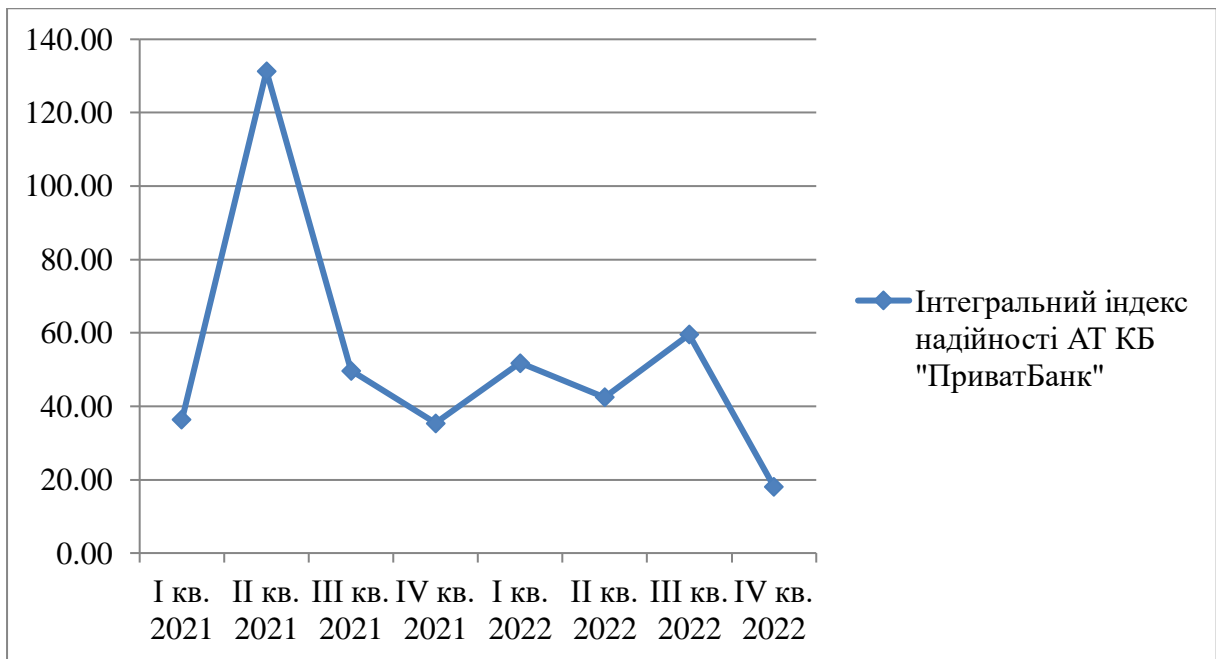

Рис.2.5 – Динаміка інтегрального індексу АТ КБ «ПриватБанк» за 2021 -2023 рр.

Існуючий загальний рейтинг надійності банку може підвищитись за рахунок провадження розумних стратегій, таких як управління активами та пасивами банку, збільшення власного капіталу та ефективний перерозподіл операційних активів і пасивів, може підвищити існуючий рейтинг надійності банку.

Маркетингова стратегія, зокрема її комунікаційна складова, сприяє підвищенню загальної репутації банку через підвищення рівня довіри з боку фізичних та юридичних осіб. Це сприяє покращенню загальної репутації банку. У сучасних умовах маркетингова стратегія включає такі елементи

Політика соціальної корпоративної відповідальності, яка повинна бути основною в довгостроковій перспективі. Основний стратегічний план розвитку банку повинен враховувати положення соціальної відповідальності.

Ми вважаємо, що така широка рейтингова оцінка за методикою В. Кромона є не зовсім об'єктивною, оскільки не враховані такі важливі аспекти управління банком, як прибутковість, якість активів та стабільність управлінської бази. Для оцінки довгострокової надійності та фінансової

стабільності банку слід використовувати більш комплексні показники, які б враховували не лише фінансові показники, але й нефінансові оцінки.

Отже, банківський сектор економіки України перебуває у мінливому соціально-економічному та політичному середовищі. Це, безперечно, впливає на ефективність виконання банками своїх функцій. Тому розвиток вітчизняних банків вимагає від управлінської команди необхідний перехід від стихійного управління до збалансованого та раціонального менеджменту. У цьому контексті перед банківським менеджментом та органами нагляду постає проблема раціонального застосування методів визначення поточного та майбутнього стану банку, його потенційних можливостей та ризиків.

Вони стикаються з проблемою раціонального застосування методів визначення поточного стану банку, потенційних можливостей та ризиків. Саме тому важливим є проведення комплексної оцінки фінансового стану банку та вибір найбільш ефективних методів для її здійснення.

Висновки до розділу 2

Проаналізувавши обсяги активів, можемо сказати, що загальна сума активів має тенденцію до збільшення з 2019 по 2022 р., так можна сказати і про грошові еквіваленти. Найбільшу частку в активах банку складають цінні папери.

Зобов'язання банку на 31 грудня 2019 року становлять 255194млн. грн. Порівняно з зобов'язаннями на 31 грудня 2022 р. вони зросли на 227613млн. грн або на 47,14 %. Безумовно, такий значний приріст ресурсної бази банку можна розцінювати як високоефективну роботу депозитного відділу щодо залучення ресурсів. Причому зростання депозитної бази відбувалося в основному за рахунок приросту коштів фізичних та юридичних осіб, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією. Найбільшу частку зобов'язань складають кошти клієнтів.

Статутний капітал АТ КБ АТ КБ "ПриватБанк" відповідає вимогам і значно перевищує мінімальне значення. Найбільшу частку власного капіталу складає статутний капітал та накопичений дефіцит.

Банк сформував резервні фонди, які використовуються для покриття збитків у разі їхнього настання. Непокритий збиток наявний у структурі власного капіталу банку. Власний капітал банку є додатним, що свідчить про необхідний рівень ефективності діяльності та якісне управління капіталом цього банку. Аналізування доходів та витрат дає змогу порівняти їх за обсягами та динамікою, оцінити ефективність діяльності банку та виявити резерви її підвищення. Аналізований банку у звітному періоді був прибутковим, тобто його діяльність була ефективною. АТ КБ "ПриватБанк" тримає позиції за всіма показниками і доводить свій статус найбільшого і найпотужнішого банку в Україні.

Дивлячись на розрахунок платоспроможності, то можна сказати, що в банку достає ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань.

Розрахунок коефіцієнт швидкої ліквідності є одним із найбільш суворих способів визначити здатність боржника погашати поточні боргові зобов'язання без необхідності залучення зовнішнього капіталу. Зробивши аналіз можна зазначити, що показники абсолютної та швидкої ліквідності у нормі.

Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів банку більш ніж в нормі.

Щодо коефіцієнта загальної платоспроможності, дивлячись на розрахунок у 2 розділі, можна сказати, що в банку достає ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань.

Коефіцієнт фінансування має тенденцію зниження, а з 2020 р. показник вже нижче норми. Низьке значення говорить про те, що існує певний ризик втрати платоспроможності.

АТ КБ "ПриватБанк" був дуже добре забезпечений ліквідністю, мав високий рівень зовнішньої підтримки з боку держави.

Згідно з даними аналізу фінансової стійкості основні заходи щодо підвищення фінансової стійкості ПриватБанку потребують розробки.

Відповідно до даних, отриманих в результаті аналізу фінансової стійкості "ПриватБанку", слід сформулювати основні заходи щодо підвищення рівня фінансової стійкості досліджуваного бану.

На сьогоднішній день, банк має суттєві переваги перед комерційними банками у сфері обслуговування населення регіонів України через розгалужену мережу. Також в період кризи банк зміг повернути всі коштів вкладників, тим самим не підірвав довіру населення.

Головним завданням банку залишається збереження завоюваних позицій на регіональних ринках з метою підвищення прибутку як банку в цілому, так і його філій шляхом проведення виваженої політики щодо оптимізації мережі установ.

Незважаючи на нестабільну економічну ситуацію, що сформувалась в країні та у банківській системі, АТ КБ «ПриватБанк» залишається надійним і успішним банком, що вбачає своєю головною метою захист фінансових інтересів своїх клієнтів. Тому банк продовжує досить ефективно управляти цією діяльністю та ризиками, що її супроводжують і залишається одним з найнадійніших банків України.

Інтегральний індекс надійності АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 рр., було розраховано за методикою оцінки надійності В. Кромонава. Динаміка інтегрального індексу АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 рр. свідчить, що отримані рейтинги надійності Банку є недостатньо високими, щоб дозволити йому забезпечити міцну ринкову позицію в короткостроковій перспективі. В середньому інтегральний індекс склав 51. Це є посереднім значенням. Отже, за таких обставин стабільність банку є сумнівною. При цьому Банк залишається висококонкурентним серед інших кредитних установ України. Але водночас слід зауважити, що рейтингові оцінки за методикою В. Кромонава не є повністю об'єктивними, оскільки вона не враховує такі важливі аспекти, як

рентабельності, якості активів та стабільності ресурсної бази, оскільки ці важливі аспекти не беруться до уваги.

На нашу думку, підвищити існуючий загальний рейтинг надійності банку можливо за рахунок ефективного перерозподілу пасивів. Аналіз та оцінка фінансової стійкості.

АТ КБ "ПриватБанк" представляє інтерес з наступних причин:

- банк є одним з найбільших банків в Україні за різними показниками і його нестабільність може призвести до фінансової кризи в Україні.

- його нестабільність може спричинити волатильність банківської системи в цілому. Тому гарантування державою фінансових ресурсів банку, моніторинг та підтримка показників діяльності банку на належному рівні та поступове налагодження прибуткової діяльності банку буде надійною запорукою його непохитного становища та потенційних бізнес-можливостей.

РОЗДІЛ 3

ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Прогнозування інтегрального показника надійності та фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» на основі економіко-математичних методів

Прогнозування є основою для підготовки довгострокових і середньострокових прогнозів для економіки підприємства в цілому, для окремих структурних підрозділів і для дослідницьких напрямків. Прогнозування виступає інструментом мінімізації невизначеності; прогнози - це науково обґрунтовані висновки про майбутні події, перспективи розвитку процесів і можливі наслідки бізнес-рішень.

Фінансове прогнозування є невід'ємною частиною управління бізнесом, спрямованою на забезпечення необхідних та оптимальних умов для розвитку бізнесу.

Фінансове прогнозування посідає особливе місце в системі управління фінансами підприємства та надає можливість досягти науково обґрунтованих висновків про фінансовий стан підприємства, оскільки надає можливість досягти науково обґрунтованих висновків про можливі фінансові ситуації, строки досягнення бажаного стану та альтернативні шляхи розвитку фінансово-господарської діяльності. оскільки дає можливість зробити науково обґрунтовані висновки про можливі фінансові ситуації, часові рамки досягнення бажаного стану та альтернативні шляхи розвитку фінансово-господарської діяльності [26].

Методи екстраполяції є однією з найпоширеніших та найрозвиненіших груп методів прогнозування загалом. Суть методів екстраполяції полягає у вивченні динаміки показників економічного процесу протягом прогнозного періоду та перенесенні існуючих тенденцій на деякий майбутній період. У випадку екстраполяційних прогнозів важливіше зафіксувати об'єктивно

зумовлені зміни, що лежать в основі тенденції, ніж дати конкретні значення досліджуваного об'єкта або параметра в тому чи іншому році.

На етапі прогнозування фінансової стратегії компанії в поточному ринковому середовищі вирішуються наступні завдання, головним чином для оптимізації капіталу:

- забезпечення необхідними довгостроковими і короткостроковими джерелами фінансування, нормалізація і безперебійне функціонування відтворювального процесу;

- задоволення фінансових інтересів власників, інвесторів і кредиторів.

Вибір джерел фінансування для формування капіталу та обґрунтування їх раціональної структури є факторами, що суттєво впливають на рівень довгострокової фінансової стійкості та прибутковості підприємства. Тому визначення цільових орієнтирів розвитку капіталу у вигляді конкретних кількісних показників протягом прогнозного періоду є важливою передумовою ефективності діяльності підприємства .

В економічному прогнозуванні найпоширенішим методом моделювання тенденцій часових рядів є математична екстраполяція, що означає поширення закону зміни функції з області спостереження на область за межами інтервалу спостереження. Функція є найпростішою математико-статистичною моделлю часової залежності об'єкта прогнозування (економічного показника).

Операцію екстраполяції в загальному вигляді можна подати у вигляді обчислення значення функції (3.1):

$$Y_{t+1} = f(y_t) \quad (3.1)$$

де Y_{t+1} – екстраполююче значення рівня;

1 – період попередження, тобто відрізок часу від моменту, для якого є останні статистичні дані про досліджуваний об'єкт, до моменту, до якого відноситься прогноз;

y_t – рівень, прийнятий за базу екстраполяції.

У цьому дослідженні пропонується використовувати однофакторні функції прогнозування, тобто функції, де прогнозний показник залежить лише від однієї факторної характеристики. У науково-технічному та економічному прогнозуванні зазвичай використовують час як основний фактор аргументації, MS Excel підтримує такі форми тренду:

1. лінійна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння (3.2):

$$Y_t = a + bt \quad (3.2)$$

де a – початковий рівень тренду на момент чи період, прийнятий за початок відліку;

b – середня зміна за одиницю часу (константа тренду, або коефіцієнт нахилу лінії тренду);

t - номер тимчасового періоду.

2. поліноміальна: ця лінія тренду корисна, коли дані коливаються (3.3).

$$Y_t = a + bt + bt^2 + \dots \quad (3.3)$$

3. степенева: добре підходить для відображення процесів з різною мірою пропорційності змін у часі (3.4):

$$Y_t = at^b \quad (3.4)$$

4. експоненційна: застосовується для апроксимації даних за методом найменших квадратів у відповідності до рівняння (3.5):

$$Y_t = ae^{bt} \quad (3.5)$$

де a – початковий рівень тренду;

e – основа натурального логарифма;

b – константа тренду, яка виражає темп зміни показника.

5. логарифмічна: використовується для відображення тенденції зростання з уповільненням. Чим більше значення t , тим більше ця залежність наближується до лінійної (3.6):

$$Y_t = a \ln(t) + b \quad (3.6)$$

де $\ln$ - функція натурального логарифма.

Експоненціальна залежність є функцією стабільності показника відносного приросту за умови більш-менш постійного відносного приросту в першому часовому ряді (стабільність ланцюгового темпу приросту, а за відсутності такої стабільності - стабільність у зміні показника відносного приросту).

Цілком очевидно, що не плин часу визначає значення прогнозного показника, а дія низки факторів, які на нього впливають. Однак кожен момент часу характеризується певними характеристиками всіх цих факторів, які з плином часу змінюються в тій чи іншій мірі. Тому час можна розглядати як інтегративний показник сукупного впливу характеристик усіх факторів.

Найпоширенішим методом прогнозування є екстраполяція тенденцій розвитку явища (процесу) на певний період часу в минулому.

Під тенденціями розуміють основну закономірність руху в часі, що виключає випадкові коливання, тобто характеристику безперервної тенденції у зміні економічних показників. У процесі розробки прогнозованої моделі тренд виявляється основною складовою часового ряду, що прогнозується, яка вже накладається на інші складові. У цьому випадку результати стосуються лише плину часу. Передбачається, що вплив усіх базових факторів виражається в часі.

Майстер трендів MSExcel підтримує поліноміальні тренди до шостого ступеня; за допомогою інструменту тренда MSExcel ви отримуєте як лінії тренду, так і рівняння тренду, які є графічним представленням трендів і можуть

використовуватися окремо. Також можна екстраполювати часові ряди вперед і назад із заданою кількістю кроків.

Торгівля в MSExcel структурована для створення XY-графіків (графіків прямокутних або десяткових координат), Торгівельна робота в MSExcel складається з XY-графіків (графіків прямокутних або десяткових координат) (точкових діаграм) часової залежності показників, створених майстром діаграм. Ці графіки створюються майстром діаграм. Після створення цих графіків можна отримати доступ до інструментів для розрахунку та моделювання торгівлі.

Виявити основну тенденцію аналітичним методом – означає надати досліджуваному процесу однакового розвитку впродовж усього часу спостереження. Тому для цих методів важливо обрати оптимальну функцію детермінованого тренда $\hat{y}_t$ (кривої зростання), яка згладжує ряд спостережень y_t (3.7):

$$y_t = \hat{y}_t + E_t, t = 1, 2, \dots, n \quad (3.7)$$

де $\hat{y}_t$ - функція тренда (крива зростання);

E_t – невідомі випадкові похибки.

Виходячи з теоретичних міркувань, крива зростання може описуватися будь-якою математичною функцією y_t . Оцінювання цієї функціональної залежності здійснюють за вибірковими спостереженнями $\{t, y_t\}, t = 1, 2, \dots, n$, а вибір методу оцінювання залежить від виду кривої й стохастичного походження випадкових похибок E_t .

В основі вибору кривої лежить теоретичний аналіз сутності економічного явища, зміни якого відображаються часовим рядом. Слід проаналізувати вихідні дані щодо динаміки обсягів власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» (табл. 3.1) для вибору оптимальної функції для екстраполяції тренда за період I кв. 2019 – I кв. 2022 рр. з метою подальшого прогнозування обсягу аналізованого показника на II кв. 2023 р. [14]

Таблиця 3.1 – Динаміка обсягів капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за період I кв. 2020-I кв. 2023 рр. [14]

Квартали	Капітал млн. грн.	Абсолютний приріст капіталу, млн. грн.	Темп приросту капіталу, %
I кв. 2021	54197	-	-
II кв. 2021	43731	-10466	-19,31
III кв. 2021	53319	9588	21,92
IV кв. 2021	66615	13296	24,94
I кв. 2022	41156	-25459	-38,22
II кв. 2022	71463	30307	73,64
III кв. 2022	52923	-18540	-25,94
IV кв. 2022	57843	4920	9,30
I кв. 2023	74351	16508	28,54

Як видно з табл. 3.1, обсяги капіталу банку протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів фінансових ресурсів АТ КБ «ПриватБанк» розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наоснови даних динаміки капіталу АТ КБ «ПриватБанк» [14]

i	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсяг капіталу банку, млн. грн. (лінійний тренд)
1	1	1	54197	54197	48821
2	2	4	43731	87462	50938
3	3	9	53319	159957	53055
4	4	16	66615	266460	55172
5	5	25	41156	205780	57289
6	6	36	71463	428778	59405
7	7	49	52923	370461	61522
8	8	64	57843	462744	63639
9	9	81	74351	669159	65756
Σ	45	285	515598	2704998	515598
10			68684,73		68685

Нижче подано графічне зображення лінії тренду тарівняння тренду з екстраполяцією часового ряду на один крок вперед (тобто прогноз фінансових ресурсів на II кв. 2023 року). Також наведено моделі тренду, що описують динаміку кількісних параметрів фінансових ресурсів, за допомогою майстра діаграм в MS Excel (рис. 3.1).

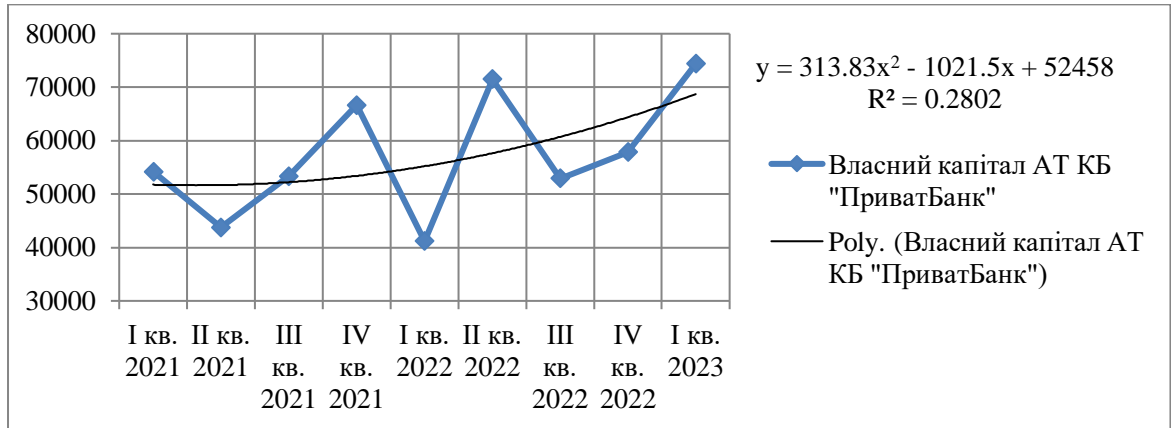

Рис. 3.1 – Аналітичне вирівнювання обсягу капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за поліноміальним трендом

Проаналізувавши рис. 3.1 можна зробити висновок, що точність моделі з поліноміальним трендом, початковий коефіцієнт детермінації складає 0,3. Отже, результати цієї моделі є найбільш точними при прогнозуванні обсягу власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк».

Розрахуємо прогнозну суму на II кв. 2023 року за моделлю часового тренду поліному другого ступеня:

$$K_{II \text{ кв. } 2023} = 313,8x^2 - 1021x + 52448 = 68684,73 \text{ млн. грн.}$$

Таким чином, прогнозований обсяг капіталу АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 68684,73 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року впаде на 7,62%.

Аналогічно виконаємо моделювання прогнозу зобов'язань банку з використанням моделей трендів, що описують динаміку власного капіталу у I кв. 2020 - I кв. 2023 рр., за допомогою майстра діаграм в MS Excel.

Вихідні дані зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» представлено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 –Динамікаобсягів зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» [14]

Квартали	Зобов'язання млн. грн.	Абсолютний прирістзобов'язань, млн. грн.	Темп приросту зобов'язань %
I кв. 2021	322379	-	-
II кв. 2021	327311	4932	1,53
III кв. 2021	321290	-6021	-1,84
IV кв. 2021	340642	19352	6,02
I кв. 2022	362745	22103	6,49
II кв. 2022	402757	40012	11,03
III кв. 2022	438473	35716	8,87
IV кв. 2022	491895	53422	12,18
I кв. 2023	484921	-6974	-1,42

Як видно з табл. 3.3, обсяги зобов'язань протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в табл. 3.4.

Точність моделі з поліноміальним трендом з початковим коефіцієнтом детермінації 96% є найбільшою (рис. 3.2).

Таблиця 3.4–Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наоснови даних динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» [14]

I	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсягзобов'язань, млн. грн. (лінійнийтренд)
1	2	3	4	5	6
1	1	1	322379	322379	292019
2	2	4	327311	654622	316026
3	3	9	321290	963870	340033
4	4	16	340642	1362568	364039
5	5	25	362745	1813725	388046
6	6	36	402757	2416542	412053

Продовження табл.3.4

1	2	3	4	5	6
7	7	49	438473	3069311	436059
8	8	64	491895	3935160	460066
9	9	81	484921	4364289	484073
Σ	45	285	3492413	18902466	
10			507990,4		

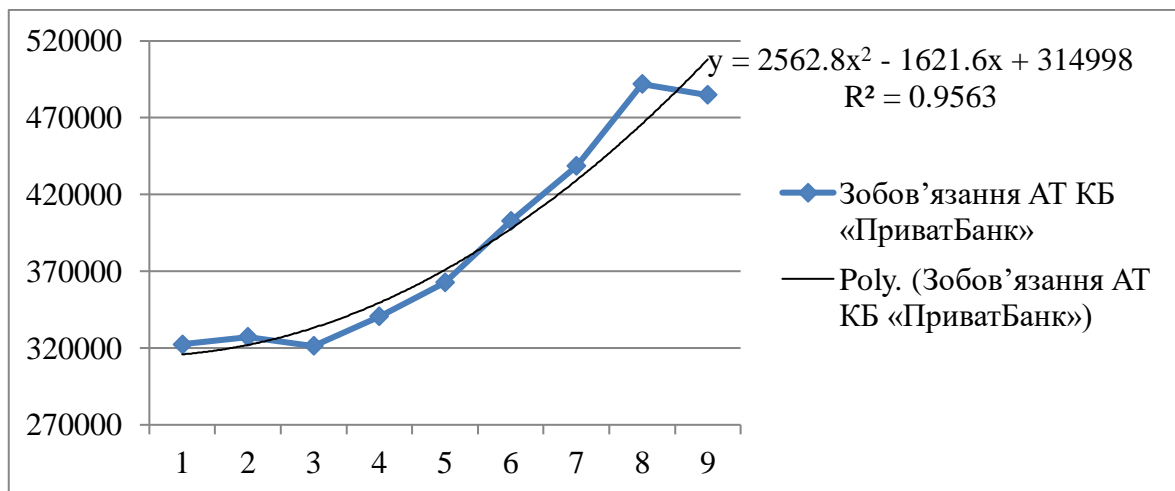

Рис. 3.2 – Аналітичне вирівнювання обсягу зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» поліноміальним трендом

Розрахуємо прогнозну суму зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» II кв. 2023 року за моделлю часового тренду.

$$Z_{\text{II кв. 2023}} = 2562x^2 \pm 1621x + 31499 = 507990,4 \text{ млн. грн.}$$

Отже, прогнозований обсяг зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 507990,4 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року зросте на 4,76%.

Аналогічно виконаємо моделювання прогнозу ліквідних коштів банку з використанням моделей трендів, що описують динаміку власного капіталу у I кв. 2020 - I кв. 2023 рр., за допомогою майстра діаграм в MS Excel. Вихідні дані ліквідних активів АТ КБ «ПриватБанк» представлено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5–Динамікаобсягів ліквідних активи АТ КБ «ПриватБанк» [14]

Квартали	Ліквідні активи млн. грн.	Абсолютний приріст ліквідних активів, млн. грн.	Темп приросту ліквідних активів , %
I кв. 2021	26190	-	-
II кв. 2021	27420	1230	4,70
III кв. 2021	27352	-68	-0,25
IV кв. 2021	28118	766	2,80
I кв. 2022	32415	4297	15,28
II кв. 2022	29515	-2900	-8,95
III кв. 2022	42587	13072	44,29
IV кв. 2022	40567	-2020	-4,74
I кв. 2023	77931	37364	92,10

Як видно з табл. 3.5, обсяги ліквідних активів протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» ми також розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в таблиці 3.6.

Точність моделі з поліноміальним трендом з початковим коефіцієнтом детермінації 83% є найбільшою (рис. 3.3).

Таблиця 3.6 –Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наоснови даних динаміки ліквідних активів АТ КБ «ПриватБанк» [14]

I	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсягліквіднихактивівбанку, млн. грн. (лінійнийтренд)
1	2	3	4	5	6
1	1	1	26190	26190	18348
2	2	4	27420	54840	22986
3	3	9	27352	82056	27624
4	4	16	28118	112472	32262
5	5	25	32415	162075	36899

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5	6
6	6	36	29515	177090	41537
7	7	49	42587	298109	46175
8	8	64	40567	324536	50813
9	9	81	77931	701379	55451
Σ	45	285	332095	1938747	
10			67608,1		

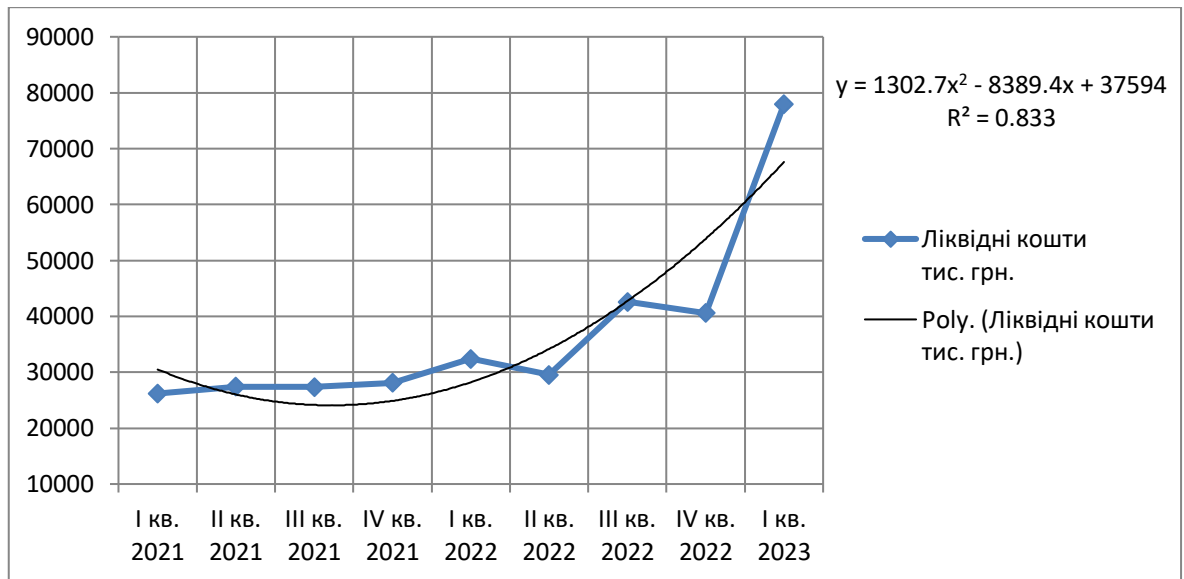

Рис. 3.3 – Аналітичне вирівнювання обсягу ліквідних коштів
 АТ КБ «ПриватБанк» поліноміальним трендом

Розрахуємо прогнозну суму ліквідних коштів АТ КБ «ПриватБанк» II кв. 2023 року за моделлю часового тренду.

$$ЛК_{II \text{ кв.} 2023} = 1302x^2 - 8389x + 37594 = 67608,1 \text{ млн. грн.}$$

Отже, прогнозований обсяг зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 67608,1 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року впаде на 13,25%.

Аналогічно виконаємо моделювання прогнозу банку з використанням моделей трендів, що описують динаміку активів банку у I кв. 2020 - I кв. 2023 рр., за допомогою майстра діаграм в MS Excel. Вихідні дані активів банку представлено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Динамікаобсягів активів АТ КБ «Приватбанк» [14]

Квартали	Активи	Абсолютний приріст активів, млн. грн.	Темп приросту активів, %
I кв. 2021	376577		
II кв. 2021	371042	-5535	-1,47
III кв. 2021	374609	3567	0,96
IV кв. 2021	407257	32648	8,72
I кв. 2022	403901	-3356	-0,82
II кв. 2022	474220	70319	17,41
III кв. 2022	491397	17177	3,62
IV кв. 2022	549739	58342	11,87
I кв. 2023	559273	9534	1,73

Як видно з табл. 3.7, обсяги активів банку протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів активів розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в табл. 3.8.

Таблиця 3.8 – Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наоснови даних динаміки активів АТ КБ «ПриватБанк» [14]

i	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсяг активів банку, тмлн. грн. (лінійний тренд)
1	2	3	4	5	6
1	1	1	376577	376577	340841
2	2	4	371042	742084	366964
3	3	9	374609	1123827	393088
4	4	16	407257	1629028	419211
5	5	25	403901	2019505	445335
6	6	36	474220	2845320	471459
7	7	49	491397	3439779	497582
8	8	64	549739	4397912	523706
9	9	81	559273	5033457	549829
Σ	45	285	4008015	21607489	4008015
10			576677		

Точність моделі з поліноміальним трендом з початковим коефіцієнтом детермінації 96% є найбільшою (рис. 3.4).

Розрахуємо прогнозну суму власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» II кв. 2022 року за моделлю часового тренду поліному другого ступеня.

$$A_{II \text{ кв.} 2022} = 2876x^2 - 2643x + 36745 = 576677,3 \text{ млн. грн.}$$

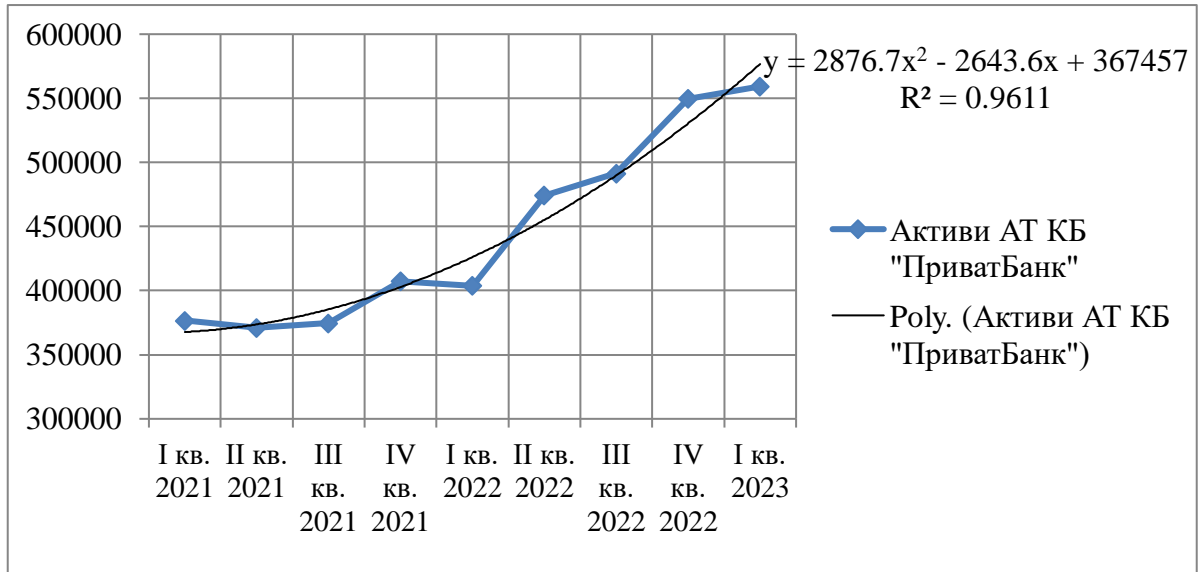

Рис. 3.4 – Аналітичне вирівнювання обсягу активів АТ КБ «ПриватБанк» поліноміальним трендом

Отже, прогнозований обсяг активів АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 576677 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року зросте на 3,11%.

Аналогічно виконаємо моделювання прогнозу захищеного капіталу банку з використанням моделей трендів, що описують динаміку активів банку у I кв. 2020 - I кв. 2023 рр., за допомогою майстра діаграм в MS Excel. Вихідні дані активів банку представлено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Динаміка обсягів захищеного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»

[14]

Квартали	Захищений капітал АТ КБ "ПриватБанк"	Абсолютний приріст захищеного капіталу, млн. грн.	Темп приросту захищеного капіталу %
I кв. 2021	3824		
II кв. 2021	8403	4579	119,74
III кв. 2021	8684	281	3,34
IV кв. 2021	8857	173	1,99
I кв. 2022	8723	-134	-1,51
II кв. 2022	8938	215	2,46
III кв. 2022	8646	-292	-3,27
IV кв. 2022	7413	-1233	-14,26
I кв. 2023	7335	-78	-1,05

Як видно з табл. 3.9, обсяги захищеного капіталу банку протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів активів розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в табл. 3.10.

Таблиця 3.10 – Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі на основі даних динаміки захищеного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»

I	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсяг захищеного капіталу підприємства, тис.грн. (лінійний тренд)
1	2	3	4	5	6
1	1	1	3824	3824	7131
2	2	4	8403	16806	7315
3	3	9	8684	26052	7500
4	4	16	8857	35428	7685
5	5	25	8723	43615	7869
6	6	36	8938	53628	8054
7	7	49	8646	60522	8239
8	8	64	7413	59304	8423

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4	5	6
9	9	81	7335	66015	8608
Σ	45	285	70823	365194	70823
10			6664		

Точність моделі з поліноміальним трендом з початковим коефіцієнтом детермінації 72% є найбільшою (рис. 3.5).

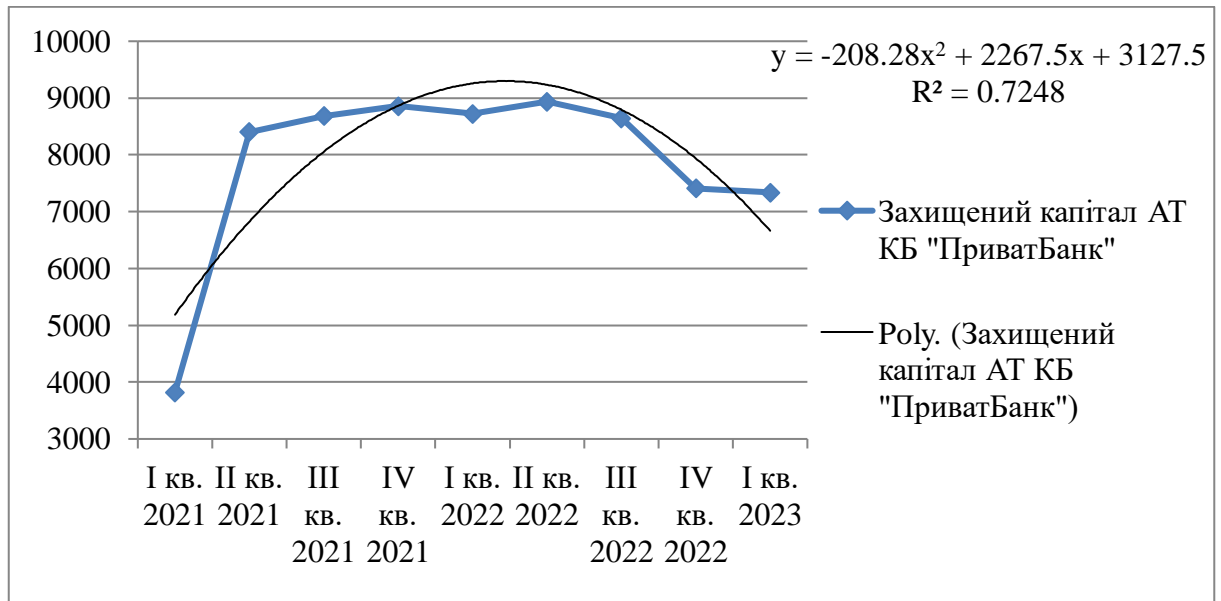

Рис. 3.5 – Аналітичне вирівнювання обсягу захищеного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» поліноміальним трендом

Розрахуємо прогнозну суму захищеного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» II кв. 2022 року за моделлю часового тренду.

$$ЗК_{II \text{ кв.} 2022} = -208.2x^2 + 2267x + 3127 = 6664.32 \text{ млн. грн.}$$

Отже, прогнозований обсяг захищеного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 6664,32 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року впаде на 9,14%.

Аналогічно виконаємо моделювання прогнозу зобов'язань до запитань банку з використанням моделей трендів, що описують динаміку активів банку у

I кв. 2020 - I кв. 2023 рр., за допомогою майстра діаграм в MS Excel. Вихідні дані активів банку представлено в табл. 3.11.

Таблиця 3.11 – Динаміка обсягів зобов'язань до запитань АТ КБ «ПриватБанк»

Квартали	Зобов'язання до запитань АТ КБ "ПриватБанк"	Абсолютний приріст фінансових ресурсів, млн. грн.	Темп приросту зобов'язань до запитань, %
I кв. 2021	21089		
II кв. 2021	4566	-16523	-78,35
III кв. 2021	14567	10001	219,03
IV кв. 2021	25059	10492	72,03
I кв. 2022	15757	-9302	-37,12
II кв. 2022	19554	3797	24,10
III кв. 2022	17464	-2090	-10,69
IV кв. 2022	103837	86373	494,58
I кв. 2023	44296	-59541	-57,34

Як видно з табл. 3.11, обсяги зобов'язань до запитань протягом досліджуваного періоду мали змінні темпи зростання. Тому для прогнозування та екстраполяції кількісних параметрів активів розрахуємо рівняння функції тренда для лінійної моделі, яка може описати і процеси зміни фінансового показника $\hat{y}_t$ залежно від значень t . Результати обчислень показників системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наведені в табл. 3.12.

Точність моделі з поліноміальним трендом з початковим коефіцієнтом детермінації 53% є найбільшою (рис. 3.6).

Таблиця 3.12 – Розрахунок параметрів системи нормальних рівнянь для лінійної моделі наоснови даних динаміки зобов'язань до запитань АТ КБ «ПриватБанк»

I	t_i	t_i^2	y_i	$t_i y_i$	Розрахунковий обсяг фінансових ресурсів підприємства, тис.грн. (лінійний тренд)
1	2	3	4	5	6
1	1	1	21089	21089	1959
2	2	4	4566	9132	9141
3	3	9	14567	43701	16323

Продовження табл. 3.12

1	2	3	4	5	6
4	4	16	25059	100236	23506
5	5	25	15757	78785	30688
6	6	36	19554	117324	37870
7	7	49	17464	122248	45052
8	8	64	103837	830696	52234
9	9	81	54296	488664	59416
Σ	45	285	276189	1811875	276189
10			74967		

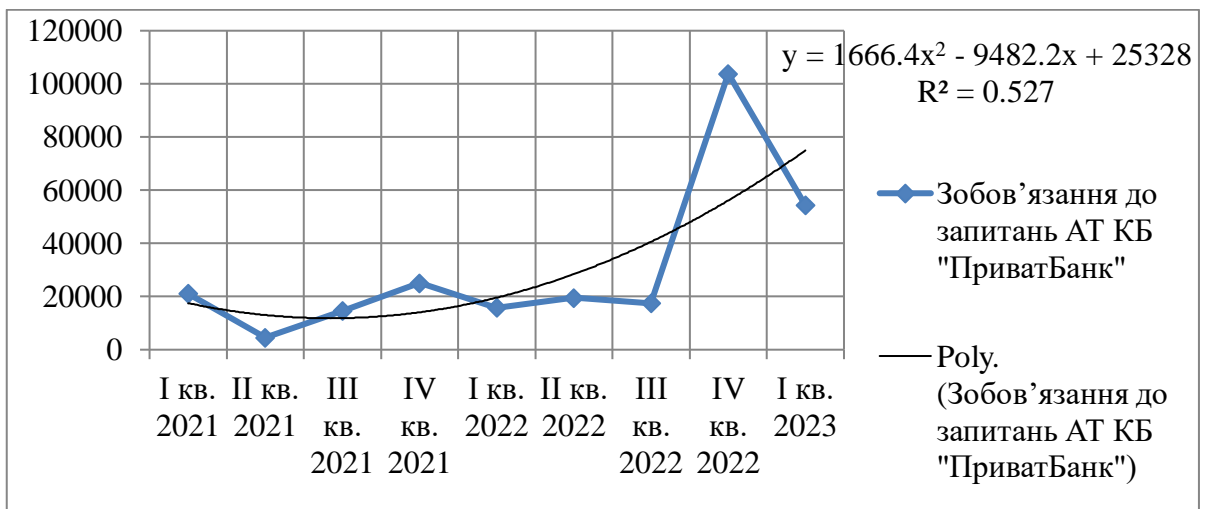

Рис. 3.6 – Аналітичне вирівнювання обсягу зобов'язань до запитань АТ КБ «ПриватБанк» поліноміальним трендом

Розрахуємо прогностну суму зобов'язань до запитань АТ КБ «ПриватБанк» II кв. 2022 року за моделлю часового тренду.

$$Z_{II \text{ кв.} 2022} = 1666.4x^2 - 9482.2x + 25328 = 74967 \text{ млн. грн.}$$

Отже, прогнозований обсяг зобов'язань до запитань АТ КБ «ПриватБанк» у II кв. 2023 року складе 74967 млн. грн., темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року зросте на 38,07%.

Однак ці тенденції, які вибудовувалися протягом років зараз не є актуальними через повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України.

З наданих нами розрахунків, можна обчислити прогноз інтегрального індексу на II кв. 2023 року. Вхідні дані в табл. 3.13.

Таблиця 3.13 – Абсолютні показники діяльності АТ КБ «ПриватБанк» за прогнозом для рейтингового оцінювання надійності банку за методикою В.Кромонова.

Квартали	Показники
Активи	576677
Статутний капітал	206060
Зобов'язання	507990
Ліквідні активи	67608
Власний капітал	68685
Захищений капітал	6664
Зобов'язання до запитань	74967

Для розрахунку комплексного рейтингу надійності здійснено визначення коефіцієнтів. Для АТ КБ "Приватбанк" коефіцієнти систематизовано в табл. 3.14.

Таблиця 3.14 – Динаміка параметричних коефіцієнтів для АТ КБ "ПриватБанк" за I кв. та II кв. 2023рр. [14]

Назва коефіцієнту	I кв. 2023	II кв. 2023 за прогнозом
Генеральний коефіцієнт надійності	0,13	0,12
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	1,44	0,90
Крос-коефіцієнт	0,87	0,88
Генеральний коефіцієнт ліквідності	0,18	0,15
Коефіцієнт захищеності капіталу	0,10	0,10
Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку	0,36	0,33
Інтегральний індекс надійності	41,31	29,57

В табл. 3.14 можна спостерігати тенденцію зменшення майже всіх коефіцієнтів у II кв. 2023, в порівнянні з I кв. 2023. Теж саме можна сказати про інтегральний індекс надійності. У II кв. 2023 цей індекс за прогнозом буде складати 29,57, темп приросту у порівнянні з I кв. 2023 року впаде на 28,43%.

В шкалі оцінки підсумкового рейтингу надійності банк займає 5 рейтинг – незадовільна.

Зменшення інтегрального індекса винекло у зв'язку з тим що, у II кв. 2023 прогнозується збільшення зобов'язань та активів, та зменшення ліквідних коштів, власного капіталу та залучених коштів.

3.2. Обґрунтування заходів щодо досягнення оптимальних параметрів фінансової стійкості та надійності банку в умовах воєнного стану

Фінансова стійкість банку характеризується збалансованістю грошових потоків, достатністю коштів для підтримання платоспроможності та ліквідності, прибутковою діяльністю. Стійкість - це постійна здатність банку виконувати свої зобов'язання та забезпечувати достатній рівень прибутковості для нормального функціонування в конкурентному середовищі. [27; 28].

На фінансову стійкість банку можуть впливати фактори зовнішнього та внутрішнього середовища. Оскільки на фінансову стійкість банку можуть впливати фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, їх необхідно систематизувати та класифікувати (рис. 3.7).

Серед екзогенних факторів важливими є економічні та глобалізаційні фактори. Загальноекономічна ситуація визначається такими параметрами, як стан платіжного балансу країни, інвестиційний клімат, стан реального сектору, економічні показники стану, розмір тіньової економіки, ступінь оновлення виробничого потенціалу тощо. Глобалізація світової економіки призвела до глобалізації фінансових ринків. Це значно прискорило поширення кризових явищ, ймовірність яких впливає на фінансову стійкість українських банків. Ймовірність цього впливу на фінансову стабільність українських банків є дуже високою.

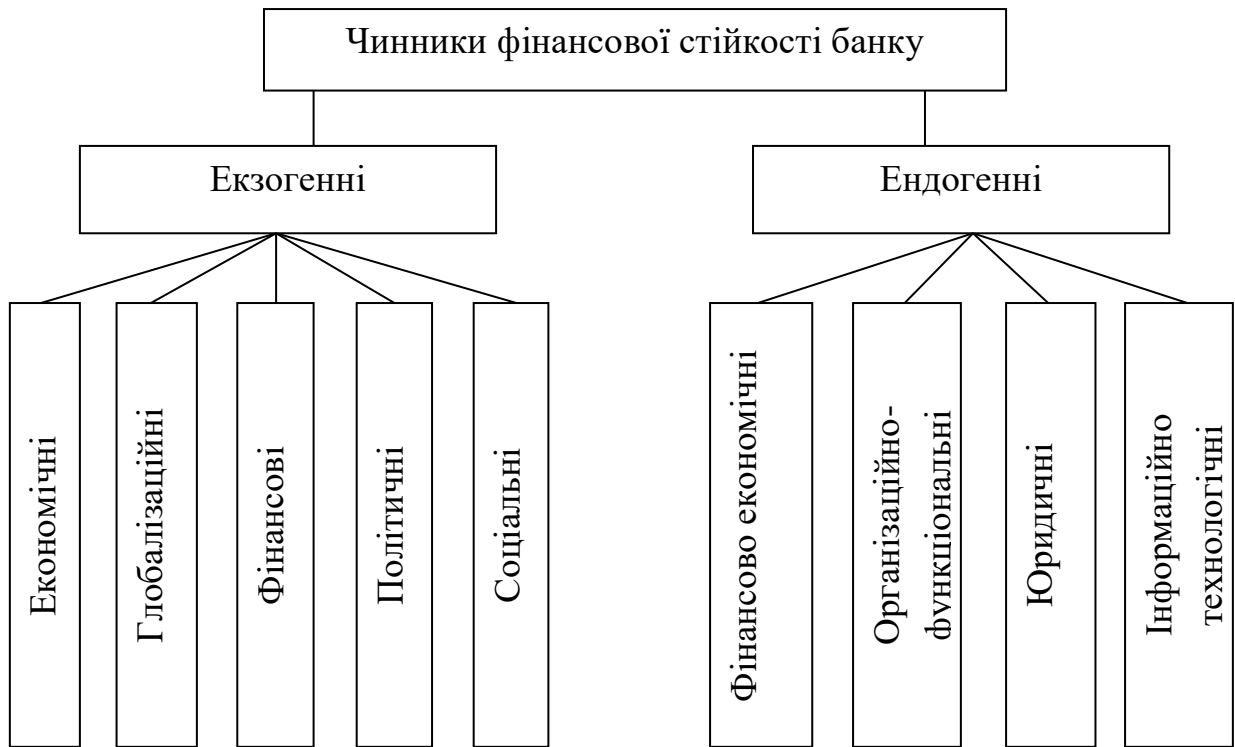

Рис.3.7 –Чинники, що визначають фінансову стійкість[29; 30]

Вплив фінансових факторів є попит та пропозиція грошової маси, інфляція та інфляційні очікування, вартість та графік погашення державного боргу, рівень дохідності на ринку цінних паперів, обмінний курс національної валюти, пропозиція валюти, пропозиція грошової маси в національній валюті, попит та пропозиція грошової маси в національній валюті, попит та пропозиція грошової маси в національній валюті, пропозиція грошей та напрямок монетарної політики центрального банку. Важливість політичних чинників полягає головним чином у створенні сприятливого середовища для розвитку банківського сектору. Це розвиток банківського сектору, рівні правила гри на фінансових ринках та ефективна нормативно-правова база. Безумовно досягнення фінансової стабільності в банківському секторі неможливе без соціальної стабільності та відповідної соціальної політики уряду.

Для покращення негативних прогностичних показників фінансової стійкості та надійності АТ КБ "ПриватБанк" в умовах воєнного стану ми можемо запропонувати наступні заходи(рис 3.8):

1. збільшити капітал та резерви. Збільшення капіталу забезпечить більшу стійкість банку до впливу негативних зовнішніх факторів, таких як воєнний стан. Збільшення резервів також зменшує вплив несприятливих подій на фінансову стійкість банку.

Рис. 3.8– Заходи щодо формування ефективного ризик-менеджмент

2. посилення контролю за кредитним портфелем. В умовах воєнного стану ризик неповернення кредитів може зрости. Тому важливо вжити заходів для зменшення ризику виникнення проблемної заборгованості, таких як підвищення вимог до кредитного ризику та посилення процесів кредитування.

3. розробити плани та стратегії для мінімізації ризиків та невизначеності. Розробка планів і стратегій для мінімізації ризику та невизначеності допоможе зменшити вплив негативних зовнішніх факторів на банк. Прикладами можуть бути плани збільшення капіталу та резервів, плани зменшення ризику

проблемної заборгованості та плани підвищення ефективності управління ризиками.

4. розвиток систем антикризового управління, таких як кризові центри
Розвиток систем антикризового управління, таких як кризові центри, може допомогти банкам ефективно реагувати на негативні зовнішні фактори та зменшити їх вплив на фінансову стабільність банку.

5. співпраця з державними органами Співпраця з державними органами може допомогти банкам отримати додаткову підтримку та ресурси під час воєнного стану.

6. планування та управління ризиками. Планування та управління ризиками може допомогти пом'якшити вплив негативних зовнішніх факторів на фінансову стійкість та надійність банку. Наприклад, планування та управління ризиками може включати моніторинг змін в економічному середовищі, змін ліквідності, збільшення кількості проблемних кредитів та змін процентних ставок.

7. обмежити кількість позичальників однією юридичною особою або групою осіб. Обмежити видачу великих кредитів на довгі строки та підтримувати малі кредити на короткі строки.

8. страхування кредитів на випадок неплатоспроможності банку внаслідок воєнного стану. Страхування ризику неповернення кредитів та прирівняних до них зобов'язань.

9. застосування індивідуальних відсоткових ставок за корпоративними депозитними продуктами, з бонусом у розмірі $0,1 = 0,3\%$ до діючої відсоткової ставки за строковими депозитами з терміном розміщення не менше трьох місяців, для компаній, що надають послуги більше одного року.

10. впровадити програму лояльності для юридичних осіб з метою заохочення стабільних залишків на поточних рахунках. Надавати послуги та операції, які дають можливість клієнтам отримувати відповідні відсоткові бонуси та інші можливості

11. впроваджувати нові послуги з кредитування корпоративних клієнтів. Застосовувати індивідуальний підхід до кожного позичальника при оцінці його фінансового стану в умовах воєнного стану, обігових коштів, розміру бізнесу та репутації при наданні поновлюваних та кореспондентських кредитів.

12. стягнення проблемної заборгованості. Запровадити індивідуальний підхід до стягнення непрацюючих кредитів в умовах воєнного стану, розглядаючи кожен випадок окремо та оптимізуючи процес для прискорення розгляду справ.

13. запровадити нові кредитні послуги для фізичних осіб. Розробити більш м'які вимоги до боржників в умовах воєнного стану та поствійськової відбудови, а також оптимальні умови кредитування для найбільш вразливих верств населення (пенсіонерів, студентів, осіб з інвалідністю).

14. розширення спектру фінансових коефіцієнтів для перевірки фінансового стану клієнтів. Відбір та розробка фінансових показників для комплексного аналізу потенційних позичальників. Враховувати інші аспекти, такі як ділова репутація, сімейний стан тощо.

15. програми кредитування стартапів Детальна оцінка бізнес-проектів з урахуванням усіх аспектів, таких як ризик, строки погашення та прибуток від кредитування суб'єкта господарювання.

16. вдосконалення маркетингової політики. Систематична реклама в ЗМІ та інтернеті, прес-конференції, розповсюдження рекламних буклетів, надання додаткової інформації про банківські програми, робота з існуючими клієнтами, мотивування персоналу на залучення нових клієнтів, благодійні акції.

17. побудова довіри серед потенційних клієнтів. Проводити ретельні та постійні дослідження інтересів та потреб вкладників (юридичних та фізичних осіб) та надавати найбільш зручну форму депозитних послуг (тобто мінімізувати витрати часу вкладників).

18. підвищити інтерес до депозитних рахунків фізичних осіб. Необхідність переорієнтації депозитної політики на нові джерела залучення коштів, її модернізації та перегляду цілей, запровадження нових форм

організації депозитних рахунків фізичних осіб, активного використання можливостей комплексного обслуговування клієнтів, тобто надання вкладникам-фізичним особам додаткових послуг, які є супутніми їх відносинам з банком в рамках традиційних депозитних продуктів.

19. використання цінових методів залучення коштів. Формування банками відповідної процентної політики, спрямованої на залучення та утримання коштів населення на депозитних рахунках.

20. використання нецінових методів залучення коштів. Для цього необхідно підвищити якість реклами, покращити якість обслуговування клієнтів, розширити асортимент та комплексність депозитних послуг, додати більше видів депозитних послуг, розширити філіальну мережу, залучити досвідчений менеджмент, який володіє навичками розробки та впровадження пакетів депозитних послуг.

Слід також звернути увагу на заходи, спрямовані на утримання лідируючих позицій та підвищення довіри вкладників до банку(рис. 3.9):

- впровадження нових банківських продуктів і послуг та вдосконалення існуючих сервісів для залучення коштів;

- забезпечення якісного та своєчасного касового обслуговування та розподілу коштів

- збільшення частки одержувачів пенсійних виплат

- збільшення частки пенсіонерів, які обслуговуються в банках.

- удосконалити системи безготівкових платежів для фізичних осіб (через програми інтернет-банкінгу) з метою зменшення обсягів готівкових операцій та підвищення прибутковості банків;

- забезпечити збільшення частки вкладників, які користуються безготівковими платіжними системами, у загальній кількості клієнтів, які отримують заробітну плату через фінансові установи Банку;

- не інвестувати в проекти, де існуючі механізми структури транзакцій не забезпечують достатнього рівня фінансового захисту.

Рис. 3.9– Заходи, спрямовані на утримання лідируючих позицій та підвищення довіри вкладників до банку

З метою розширення ресурсної бази юридичних осіб, операції з обслуговування яких переведені на обслуговування до Банку, пропонуємо наступні заходи(рис.3.10):

- співпрацювати з групами підприємств та організацій з метою запровадження системи консультацій при обслуговуванні цих суб'єктів господарювання з урахуванням їх галузевих особливостей та специфіки;
- залучати до розрахунково-касового обслуговування підприємства та організації, що фінансуються з місцевого та державного бюджетів.
- вжити заходів щодо ефективного розміщення банківських ресурсів з метою збільшення обсягів залучення депозитів від реального сектору економіки
- розвиток роботи з надання банківських гарантій, оскільки зацікавленість клієнтів у цій послугі є високою
- оптимізація вкладень в державні облігації.

- розробити та вдосконалити методикау аналізу активів та пасивів, що обліковуються на позабалансових рахунках

-оптимізація грошових потоків з метою мінімізації витрат банку на ліквідність

Рис. 3.10 – Заходи з метою розширення ресурсної бази юридичних осіб, операції з обслуговування яких переведені на обслуговування до Банку

-оптимізувати грошові кошти та грошові потоки з метою підвищення ефективності використання ресурсів та зменшення витрат банку; - оптимізувати грошові кошти та грошові потоки з метою підвищення ефективності використання ресурсів та зменшення витрат банку;

-забезпечення активної співпраці з місцевими засобами масової інформації з метою створення сприятливого іміджу Банку як надійної та стабільної фінансової установи, що надає широкий спектр фінансових послуг фізичним та юридичним особам.

З метою обмеження ризиків, на які наражається Банк в результаті своєї кредитної діяльності, Банку треба наступну систему повноважень щодо прийняття рішень стосовно своєї кредитної діяльності(рис.3.11):

- Індивідуальні повноваження: рішення щодо операцій з високим рівнем ризику делеговані департаменту ризик-менеджменту в межах стандартних умов продукту, а також щодо клієнтів-фізичних осіб та клієнтів МСБ;

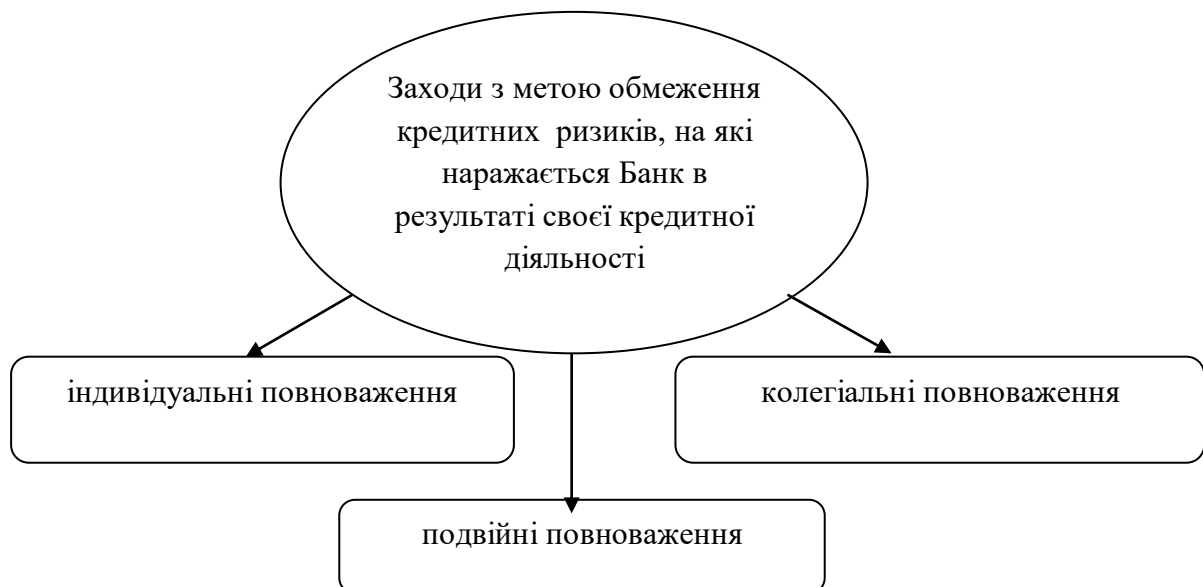

Рис. 3.11– Заходи з метою обмеження кредитних ризиків, на які наражається Банк в результаті своєї кредитної діяльності

- Подвійні повноваження (право подвійного підпису): для ризикових та неризикових операцій делеговані керівнику департаменту ризик-менеджменту разом з керівником відповідного бізнес-підрозділу, відповідно до стандартних умов інструменту; та Операція виконується відповідно до одноголосного позитивного рішення;

- Колегіальні повноваження: повноваження, делеговані Правлінням Кредитному комітету для розгляду висновків, коментарів або рекомендацій Юридичного департаменту, Департаменту цінних паперів та Департаменту ризик-менеджменту (включаючи коментарі щодо конкретних ризиків та заходів з їх мінімізації, пов'язаних з потенційними кредитними операціями) та ухвалення негативного рішення. Рішення приймаються більшістю голосів членів Кредитного комітету.

Ці заходи можуть допомогти АТ КБ "ПриватБанк" зберегти фінансову стабільність та довіру до банку в умовах воєнного стану.

Висновки до розділу 3

Оцінка фінансової стійкості та надійності банку є дуже важливим кроком в управлінні банком.

Це дуже важливий крок у процесі управління банком. Національні рейтинги, рейтинги, що готуються для окремих банків іноземними агентствами, або підходи до оцінки, що базуються на групах специфічних коефіцієнтів, не є достатніми.

Рейтинги, підготовлені для окремих банків іноземними агентствами, та підходи до оцінки, що базуються на групах специфічних коефіцієнтів, не менш поширені, ніж інші форми оцінки, такі як підходи до оцінки надійності банків, що базуються на різних алгоритмах дискримінантного аналізу, опціонах та структурному методу оцінки надійності банку на основі різних алгоритмів дискримінантного аналізу, опціонів та структурних моделей оцінки надійності банку, а також оцінка надійності банку з використанням нейтронних мереж.

Розвиток та функціонування банківського сектору сьогодні відбувається в постійно мінливому економічному, соціальному та політичному контексті, що впливає на надійність та ефективність виконання банківськими установами своїх функцій.

Це впливає на надійність та ефективність виконання ними своїх функцій. Подальший розвиток української банківської системи вимагає переходу менеджменту комерційних банків від інтуїтивного та спонтанного управління до збалансованого, обґрунтованого та професійного менеджменту, що базується на певній аналітичній базі. У зв'язку з цим комерційні банки стикаються з наступними викликами.

Фахівці комерційних банків, ділові партнери та національні наглядові органи стикаються з наступними проблемами - проблема обґрунтованого застосування набору методів для визначення поточного та майбутнього стану банку. Потенційні можливості та слабкі сторони банків. Для цього необхідна комплексна оцінка фінансового стану банку.

Комплексна оцінка фінансового стану банку має першорядне значення, а вибір найбільш ефективних методів оцінки фінансового стану банку є важливим інструментом у банківській діяльності.

Вітчизняним аналітикам необхідно орієнтуватися на практику зарубіжних фінансових установ щодо оцінки їх надійності, зокрема на рейтинги та індикатори.

Рейтинги та індикатори оцінки надійності банків також включають критерії соціальної відповідальності. Це пов'язано з тим, що критерії соціальної відповідальності свідчать про сприйняття суспільством у кризових ситуаціях.

Стандарти соціальної відповідальності відіграють все більш важливу роль у сучасних умовах, оскільки вони демонструють прийняття суспільством у кризових ситуаціях. Вони гарантують більшу прихильність до кожного банку в кризових ситуаціях і надають впевненості в його здатності подолати кризу. Іміджева, репуаційна та комунікаційна політика - це не лише PR, але й соціальна відповідальність. Це є запорукою середовища, в якому працює банк, важливою конкурентною перевагою в сучасних умовах.

ВИСНОВКИ

1. Фінансова стійкість банку - це досягнення банком певного стану рівноваги (оптимального співвідношення ризиків, доходів і прибутків); ефективне виконання зобов'язань перед вкладниками, кредиторами, власниками, державою тощо, являє собою здатність ефективно виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами, власниками, державою тощо та забезпечувати сталий розвиток, протистоячи впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

2. Фінансова стійкість банку може бути оцінена з точки зору різних суб'єктів; органів управління банку, потенційних клієнтів та вкладників, потенційних кредиторів та інвесторів, працівників банку. Підхід Національного банку України (Постанова НБУ №. від 28.08.2001 р. № 368) до оцінки фінансової стійкості банку спрямований на забезпечення стабільної діяльності банку, своєчасного виконання ним своїх зобов'язань та своєчасне виконання зобов'язань перед вкладниками. Це запобігання нераціональному розподілу ресурсів та втраті капіталу через ризик, а також запобігати нераціональному розподілу ресурсів управління та втраті капіталу через ризики, притаманні банківським операціям, відповідно до загальноприйнятих міжнародних принципів і стандартів. Він відповідає міжнародним загальноприйнятим принципам і стандартам. Науковий підхід включає розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості або відносних показників (коефіцієнтів).

3. Забезпечення фінансової стабільності та надійності банків є одним з найважливіших завдань у будь-який час, але особливого значення воно набуває в умовах воєнного стану. На прикладі АТ КБ "Приватбанк" ми провели дослідження та визначили ключові концептуальні засади забезпечення фінансової стабільності та надійності банків в умовах воєнного стану.

4. Складові механізми забезпечення фінансової стійкості банків:

-суб'єкти фінансової стійкості: зовнішні суб'єкти: законодавчі, фінансові, наглядові та банківські регулятори; внутрішні суб'єкти: управлінський контроль);

-внутрішні суб'єкти: менеджмент, фінансові ресурси, органи управління ризиками);

-суб'єкти фінансової стабільності;

- принципи фінансової стабільності.

-Процеси забезпечення фінансової стійкості банків.

5. Результати показали, що для забезпечення фінансової стійкості та надійності банків в умовах воєнного стану необхідно дотримуватися таких ключових концептуальних принципів, як забезпечення ліквідності, збереження капіталу, безпека, співпраця з державними органами, планування та управління ризиками, а також створення центру антикризового управління.

6. Інтегральний індекс надійності АТ КБ "ПриватБанк" на період 2021-2023 рр. розраховано за методикою оцінки надійності В. Кромонава Розробка інтегрального індексу надійності АТ КБ "ПриватБанк" на період 2021-2023 рр. свідчить про те, що рейтинг надійності, отриманий банком, недостатньо високий, щоб забезпечити стійку позицію на ринку в короткостроковій перспективі. Середнє значення інтегрального індексу склало 51. Тому стабільність банку в такій ситуації є сумнівною. В той же час, банк залишається висококонкурентним серед інших українських кредитних установ. В той же час, слід зазначити, що рейтингова оцінка за методикою Кромонава не є повністю об'єктивною, оскільки не враховує такі важливі аспекти, як прибутковість, якість активів та стабільність ресурсної бази управління.

На нашу думку, покращити існуючу загальну оцінку надійності банку можна за рахунок ефективного перерозподілу пасивів. Аналіз та оцінка фінансової стійкості.

7. Використання економіко-математичного моделювання може бути корисним інструментом для визначення фінансової стійкості та надійності банків в умовах воєнного стану. Однак необхідно враховувати невизначеності

та ризику. Для цього можна використовувати стохастичні процеси, а також різні фактори, такі як зміни в економічному середовищі, зниження ліквідності, збільшення проблемних кредитів та зміни процентних ставок.

8. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що забезпечення фінансової стійкості та надійності банків в умовах воєнного стану може бути досягнуто шляхом дотримання ключових концептуальних принципів, використання економіко-математичного моделювання для виявлення можливих ризиків та розробки планів і стратегій управління ними.

9. Також до умов забезпечення фінансової стійкості сучасних банківських установ можна виокремити такі:

- достатній, а не надмірний розмір власного капіталу;
- підтримання збалансованої структури активів, пасивів та грошових коштів та грошових коштів;
- підтримання належного рівня прибутковості банківської діяльності.

10. Ключовими параметрами фінансової стійкості банку є соціально-політична ситуація в Україні, загальна економічна ситуація та ситуація на фінансовому ринку, внутрішня стабільність банківських установ.

11. Незважаючи на воєнний стан, загалом, діяльність українських банків поступово стабілізується. Сьогодні не можна сказати, що це стійка тенденція. Однак очевидно, що банківська діяльність стає більш прозорою та передбачуваною як для регуляторів, так і для основних учасників ринку. Як наслідок, довіра до банківського сектору зросла, а якість управління банківськими ризиками покращилася. Таким чином, поточний фінансовий стан української банківської системи потребує трансформаційних заходів для покращення її функціонування. Ці напрями мають бути структуровані відповідно до проблем, з якими стикається банківська система.

12. Дивлячись на ситуацію в Україні зараз, основними стратегічними цілями банків для забезпечення його фінансової стійкості та надійності зараз та у післявоєнний період є:

- надання фінансової підтримки пріоритетним галузям економіки та підприємств (установ) критичної інфраструктури;
- забезпечення доступу до банківських послуг для забезпечення захисту прав: в рамках соціального захисту споживачів, зокрема громадян, за умови, що відсутності фізичних загроз працівникам банків;
- створення умов для швидкого відновлення банківських операцій, та функціональність та безперервність роботи банків державного сектору;
- створення ефективної системи фізичної безпеки, кібербезпеки, безпеки операційних систем;
- впровадження заходів, спрямованих на зниження ризиків
- підтримка фінансової стабільності банку, виявлення потенційних загроз для банку та оперативне реагування на будь-які загрози фінансовій стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крухмаль О.В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи / Крухмаль О.В., Коваленко В.В.// Монографія. Суми: УАБС НБУ, 2007. - 198с.
2. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
3. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - 2-ге видан., випр.. і доп. / Г.В. Савицька. – К., 2005. – 662 с.
4. Ковальов А.І., Аналіз фінансового стану підприємства. - 2 вид., Перабо., Доп. / А.І. Ковальов, В.П. Привалов. - М.: Центр економіки і маркетингу, 2002. - 188 с.
5. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. для самоствивч. дисц./ О.В. Павловська, Н.М . Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2002. – 388 с
6. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123698
7. Золковер А.О., Гуменюк А.О. Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj>
8. Юрчишена Л.В., Подолян С.В. Оцінка фінансової стійкості комерційного банку.[Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu>
9. Кузнєцова А. Я. Проблеми цінової та фінансової стабільності й інноваційного розвитку в Україні : монографія / А. Я. Кузнєцова. – Київ : УБС НБУ, 2010. – 263 с.
10. Рейтинг мінфіну [Електронний ресурс]–Режим доступу:<https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/>
11. Кромонов В. С. Методика складання рейтинга надійності банків // Профіль. – 1998. – № 20.

12. Сенченко О. Рейтингова оцінка банків у розрізі аналізу їх фінансової безпеки на основі таксонометричного методу / О. Сенченко // Вісник НБУ. – 2011. – № 1 (179). – С. 58–60.
13. Стечишин Т.Б. Забезпечення стабільності банківської системи в умовах фінансової кризи. [Електронний ресурс]– Режим доступу:https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/123.pdf
14. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://privatbank.ua/>
15. Довгаль Ю.С., Чамара Р.О. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. Режим доступу до ресурсу: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1501/15djssfs.pdf>.
16. Русіна Ю.О., Легейда А.Г. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 87-90.
17. Дзюблюк О.В. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О. В. Дзюблюк, В. В. Корнєєв, В. І. Міщенко та ін. ; за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298с.
18. Cihak M. Bank Profitability and Financial Stability. *International Monetary Fund*. 2019. P. 2–50.
19. Ruza, C., de la Cuesta-González, M., & Paredes-Gazquez, J. Banking system resilience: an empirical appraisal. *Journal of Economic Studies*. 2019. №46. Вип.6.
Режим доступу до ресурсу: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JES-06-2018-0199/full/html>
20. MacDonald, C., & van Oordt, M. R. Using market-based indicators to Assess banking System Resilience. *Bank of Canada Financial System Review*. 2017. P. 29-41.
21. Papadimitriou, T., Gogas, P., & Agravetidou, A. The resilience of the US banking system. *International Journal of Finance & Economics*. 2020

22. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buklib.net/books/29141/> було 14
23. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://buklib.net/books/28334/>
24. Гумен І. Складові банківських рейтингів: науково-практичний аспект / І. Гумен // Вісник НБУ. -2012. - №1. - с. 57-60.
25. Долінський Л., Ковальчук О. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України / Л.Долінський, О.Ковальчук // Вісник Національного банку України. – 2012. - №6. – с.28-32.
26. Загнітко Л.А., Гайбура Ю.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства
27. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури. К. : УБС, ЦНДНБУ, 2009. 384 с.
28. Показатели финансовой устойчивости. Руководство по составлению. Вашингтон: Международный валютный Фонд, 2007. 324 с.
29. Гарбар Є.С. Фактори впливу на фінансову стійкість банку в умовах нестабільного економічного середовища. Науковий вісник Ужгородського університету Серія "Економіка". 2015. Випуск 1 (45). Т.1 С. 184-187.
30. Черничко С.Ф., Черничко С.С., Пелехач І.І. Банківський сектор економіки України: огляд основних тенденцій і перспектив розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2017. Випуск 2(8). С.182-189

ДОДАТКИ

Додаток А

Звіт про прибуток та збиток АТ КБ «ПриватБвнк»

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У вільній українській гривні	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	33 905	30 670
- інші процентні доходи	20	4 731	4 934
Процентні витрати	20	(3 768)	(5 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та спортування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 395)	(856)
Чисті процентні доходи після врахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 845	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 555	3 225
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через зміни сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 603	(7 686)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єкта інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 095)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 153)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- реоформування (витрати на створення) резерву під кредитний ризик	17, 23	(885)	6 454
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(6 812)
Інші доходи	24	2 815	1 256
Інші прибутки (збиток) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які визнаються під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, об'єктів за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьох
Голова ПравлінняГ. Ю. Самбірін
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярилоєнко
Головний бухгалтер

Звіт про фінансовий стан АТ КБ «ПриватБанк»

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У відсотках українського гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	95 380	52 535
Кредити та аванси банкам	7	103 637	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	88 094	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 066
- за справедливою вартістю через інші сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 988
Нематеріальні активи за винятком судайлу	11	1 369	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 844
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Наложні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 566	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення, у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрастами фінансової гарантії		1 280	373
- інші забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 607	334 881
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резерви та інші фонди банку	18	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 745)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 566	401 296

Затверджено до друку та підписано 18 квітня 2023 року

Г. Бьох
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер